Ազգ
Azg armenian daily
7 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2002 ՇԱԲԱԹ 225 (2670)

Ջորջ Բուշի ֆինանսների նախարարն ու խորհրդականը հրաժարական տվեցին

Ամերիկյան ֆինանսական շրջանակներում նորից ջղային վիճակ է. երեկ նախագահին իրենց հրաժարականները ներկայացրին ֆինանսների նախարար Պոլ Օ'Նիլը եւ ֆինանսների գծով գլխավոր խորհրդական Լորենս Լինդզին, առանց որեւէ բացատրություն ներկայացնելու:

Ընդհանուր տպավորությունն այն է, որ Պոլ Օ'Նիլը, որ կտրականապես դեմ է պետական բյուջեի ճեղքվածքի հետ «յոլա գնալու» քաղաքականությանը վերադառնալուն, ստիպված էր այդ քայլին գնալ, քանի որ այլապես պաշտոնանկ էր արվելու: Վերջին 9 տարվա մեջ Մ. Նահանգներում գործազրկությունը այսօր հասել է ամենասպառնալի չափերի, իսկ սեպտեմբերի 11-ից հետո Օ'Նիլի խոստացած տնտեսական բումը չի իրականացել: Ընդհակառակը, ամերիկյան տնտեսությունը շարունակում է վատ վիճակում մնալ, իսկ կորպորատիվ մի շարք հսկաների սնանկացումը, որոնցից Enron-ի հետ Օ'Նիլի հին կապերը հայտնի են ամերիկացիներին, առավել մռայլ է դարձնում տնտեսության զարգացման հեռանկարները: Այսուհանդերձ, շուկան անորոշություններ չի սիրում, ակնկալվում է նոր նախարարի եւ խորհրդականի շուտափույթ նշանակում, հատկապես այս օրերին, երբ Մ. Նահանգները պատրաստվում է հակաիրաքյան պատերազմի:

14 ՏԱՐԻ ՀԵՏՈ

Կոչեմ ապրողաց

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

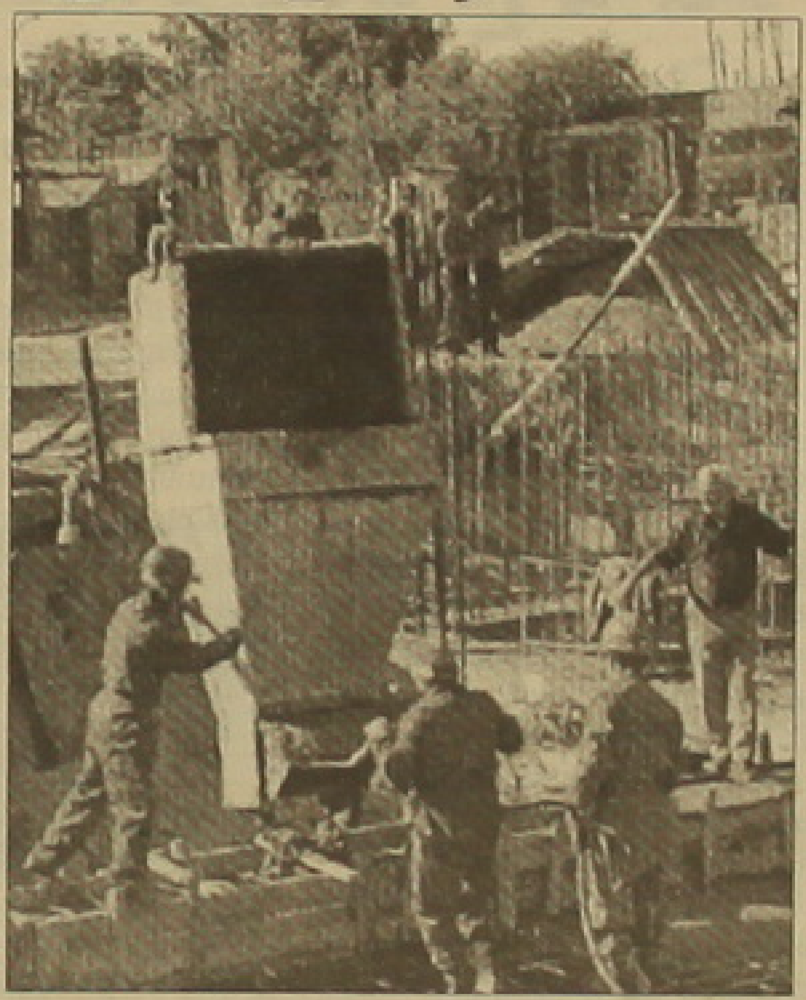

Այսօր 1988 թվականի երկրաշարժի 14-րդ տարին է լրանում: Եվ բնական է, որ այս օրերին հիշատակի խոսքեր են հնչում, հիշատակի տուրք է մատուցվում այն բազմահազար զոհերին, ովքեր կուլ գնացին մութ տարերքին: Ցավի՜ խոսքեր: Անշուշտ: Բայց միայն ողբալով, անվերջ ողբալով ո՞ւր պիտի հասնենք: Գիտեմ, այսօրվա մեր խոսքը մեռածներին պետք չէ, մեզ է հարկավոր: Ու նաեւ ինքներս մեզ գոտեպնդիչ խոսքեր պիտի ասենք, որովհետեւ դեռ կան ծերեր, որ վաղը պիտի հրաշալի տներ ստանան, կան երեխաներ, որ շքեղ դպրոցներում պիտի սովորեն, կան կանայք, որ պիտի ամուսնական առագաստ մտնեն ու մայրանան, մանչեր ու աղջիկներ ծնեն այս երկրի համար: 13 տարի շարունակ գերեզմանատներ ենք գնացել խունկ ծխեցնելու: Այլեւս, այս անելով հանդերձ, մեր տուն ու տեղին պիտի դառնանք, շտկենք մեր մեջքը, որպեսզի մեր խեղճությունը մեզ չուտի, որպեսզի մեր ցավը չարություն չդառնա...

Այս օրերին նորից եղա Գյումրիում ու Սպիտակում: Ու հիշեցի ինձ համար շատ թանկ մարդկանց, նրանց գերեզմաններին այցի գնացի: Իսկ պիտի իրենց այցի գնայի, հյուրընկալվեի իրենց շեն օջախներում: Բայց... ծաղիկներ տարա գերեզմանատուն:

Տես ➧ էջ 3

ԺԱՄԿԵՏՆ ԱՎԱՐՏՎԵՑ

Առաջադրված են ՀՀ նախագահի 15 թեկնածուներ

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Երեկ երեկոյան, ժ. 18-ին, լրացավ հանրապետության նախագահի թեկնածուներ առաջադրող կուսակցությունների, կուսակցությունների դաշինքների կամ նախաձեռնող խմբերի՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում գրանցվելու ժամկետը:

Ժամկետը լրանալուց կես ժամ անց ԿԸՀ-ն նիստ գումարեց օրակարգում ունենալով որոշումների 5 նախագիծ, որոնք ներկայացված էին հաստատման:

Առաջին նախագիծը վերաբերում էր Պետրոս Մակեյանին հանրապետության նախագահի թեկնածու առաջադրող «Ժողովրդավարական հայրենիք» կուսակցությանը ԿԸՀ-ում գրանցելուն: Դրական որոշումը կայացվեց միաձայն:

Մնացյալ 4 որոշումների նախագծերը Վազգեն Մանուկյանի թեկնածությունն առաջադրող «Ազգային պետություն» կուսակցությանը, նաեւ 3 նախաձեռնող խմբերի գրանցումները մերժելու մասին էին: Հիշատակված 4 որոշումների նախագծերը հաստատվեցին 7 կողմ, 1 դեմ քվեարկությամբ: Համառորեն «դեմ» հանդես եկողը Պավել Եղիազարյանն էր ԱԺՄ-ից:

Տես ➧ էջ 2

Կանադայում մերժվեց Հայոց ցեղասպանության օրինագիծը

ՕՏՏԱՎԱ, 6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Կանադայի համայնքների պալատի արտաքին հարաբերությունների եւ միջազգային առեւտրի կոմիտեն 5:6 հարաբերակցությամբ մերժել է 1915 թ-ի Հայոց եղեռնի դատապարտման բանաձեւը: Բանաձեւը դեկտեմբերի 4-ին առաջ էր քաշել կոմիտեի անդամ Սվենդ Ռոբինսոնը (Ազգային ժողովրդավարական կուսակցություն), մինչդեռ, ինչպես տեղեկացնում է խորհրդարանի հայազգի պատգամավոր Սարգիս Ասատուրյանի գրասենյակը, բանաձեւի մերժումը նշանակում է, որ այն չի ներկայացվի քննարկման համայնքների պալատ:

Բանաձեւի տեքստը կազմվել է Սարգիս Ասատուրյանի կողմից նոյեմբերի 27-ին եւ մասնավորապես սահմանում էր. «Կոմիտեն կոչ է անում համայնքների պալատին ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը, որ տեղի ունեցավ նախորդ դարասկզբին Օսմանյան թուրքերի կողմից 1-ին աշխարհամարտի ընթացքում»:

«Ցավալի է, որ կոմիտեն մերժեց քննարկումը հետաձգելու նախապես ներկայացված իմ դիմումը», հայտարարել է Ասատուրյանը: Հայազգի պատգամավորը դիմել է կոմիտեի անդամներին քվեարկության արդյունքները չեղյալ հայտարարելու հայցով:

Ժան-Կլոդ Գոդենը դեմ է Թուրքիայի անդամակցությանը

Փարիզի «Աշխարհ» թերթը տեղեկացնում է, որ Մարսելի քաղաքագլուխ, սենատոր Ժան-Կլոդ Գոդենը, իր կարծիքը հայտնելով Եվրամիությանը Թուրքիայի հնարավոր անդամակցության հարցում Ֆրանսիայի նախկին նախագահ Վալերի Ժիսկար դ'Էստենի բացասական դիրքորոշման առթիվ, նոյեմբերի 12-ին հայտարարել է. «Նա շատ ճիշտ է վարվել: Նրան համամիտ եմ: Մեզ ոչինչ չի կապում Թուրքիային՝ ոչ պատմությունը, ոչ աշխարհագրությունը, ոչ էլ կրոնը: Ավելին, ես նրանցից եմ, ովքեր Սենատին հնարավորություն տվեցին ճանաչելու Թուրքիայի կազմակերպած Հայոց ցեղասպանությունը: Ես չեմ կարող կշեռքի միեւնույն նժարի վրա դնել երկու միլիոն զոհերին եւ ոմանց տնտեսական ու դիվանագիտական շահերը: Քանի դեռ Թուրքիան չի ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը, ես կտրականապես դեմ կլինեմ նրա անդամակցությանը»:

«Աշխարհն» իր կողմից ավելացնում է, որ գնահատելի կլիներ համանման արտահայտություններ լսել ձախ ուժերի առաջնորդներից, որոնք ժամանակին բավական գործ են արել Ֆրանսիայում ցեղասպանության ճանաչման համար:

Հայ-իրանական հանձնաժողովի հերթական նիստ Թեհրանում

ԹԵՀՐԱՆ, 6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայաստան իրանական գազի փոխադրման նախագծին առնչվող հարցերն են հինգշաբթի օրը Թեհրանում բացված հայ-իրանական համատեղ տնտեսական հանձնաժողովի հերթական չորրորդ նիստի օրակարգում: Բարձրաստիճան հայկական պատվիրակության կազմում ընդգրկված են ՀՀ տարբեր նախարարությունների եւ գերատեսչությունների ներկայացուցիչներ:

Քննարկվելու են նաեւ այնպիսի բնագավառներում երկկողմ համագործակցության հարցերը, ինչպես տրանսպորտը, կապը, բանկային գործը, առեւտուրը, էներգետիկան, գիտությունը եւ կրթությունը: Համատեղ հանձնաժողովի աշխատանքը կշարունակվի մինչեւ դեկտեմբերի 12-ը:

Հայկական Այնճար գիւղին մօտ կը ռմբահարուի իսլամական սրբավայր մը

ՄԱՆՈՒԷԼ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ, Պէյրութ

Վերոյիշեալ վերնագրով լիբանանեան բոլոր թերթերը այսօր, 5 դեկտեմբեր, կը յայտնեն, թէ մօտաւորապէս 50 կգ ուժգնութեամբ պայթուցիկ նիւթեր քանդեցին հայկական Այնճար գիւղին մօտ գտնուող 800 տարուան իսլամ սուննի դաւանանքին պատկանող սրբատեղի-ուխտավայր մը, քանի մը կիլոմետր հեռու սուրիական բանակի հետախուզական ծառայութեան կեդրոնատեղիէն, որուն պարտականութիւնն է հսկել Լիբանանի այդ շրջանի անդորրութեան:

Թէեւ զոհեր չկան, բայց քաղաքական եւ կրօնական շրջանակներու մէջ դէպքը մեծ յուզում առաջացուց եւ բոլորը կը կարծեն, թէ այս դաւադիր արարքը կը միտի պառակտում սերմանել շրջանի իսլամ եւ քրիստոնեայ բնակչութեան մէջ:

Այսօր, շրջանի բոլոր կղերականները ի նշան բողոքի որոշած են խաղաղ ցոյց մը կատարել ուխտատեղիին մօտ, որ կը գտնուի բլուրի մը վրայ, Մեճդել Այնճարի բնակավայրի եւ մուսատաղցիներու Այնճար գիւղին միջեւ: Ցնցուած շրջանի բնակչութիւնը խստօրէն կը պահանջէ շուտ բացայայտել յանցագործները:

800 տարուան իսլամական սրբատեղին լրիւ փլած է:

Տես ➧ էջ 2

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

Կիպրոսի խնդրով բանակցությունները կսկսվեն այսօր

Պահանջներ է ներկայացնում նաեւ հայկական համայնքը

ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի հատուկ հանձնարարությունների գծով բանագնաց Ալվարո դե Սոտոյի հրավերով Կիպրոսի բաժանյալ 2 հատվածների ղեկավարներն այսօր կվերսկսեն բանակցությունները, որոնց նպատակն է ի մի բերել Կոֆի Անանի կողմից հակամարտության կարգավորմանը միտված 137 էջանոց առաջարկների շուրջ կողմերի տեսակետները: Ըստ Նիկոսիայից **«Ազգի»** թղթակից Ջորջ Տեր-Բարթողի, կողմերն արդեն գրավոր ներկայացրել են իրենց կարծիքն առաջարկությունների այդ փաթեթի վերաբերյալ: Երկու կողմերն էլ ունեն լուրջ առարկություններ, կապված տարածքային ճշգրտումների, փախստականների վերադարձի եւ կղզու գերիշխանության ձեւի եւ կցոի հետ: Ինչպես գրել ենք նախապես, ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարն առաջարկում է կղզում ունենալ երկու՝ հունական եւ թուրքական ինքնակառավարվող միավորումներ իրար միացած լույծ կամ թույլ կենտրոնական իշխանությամբ: Հունական կողմը, ինչպես տեղեկացնում է **«Ազգի»** թղթակիցը, կտրականապես դեմ է կենտրոնական թույլ իշխանության գաղափարին եւ պահանջում է, միաժամանակ, բոլոր հույն-կիպրոսցի փախստականների վերադարձն իրենց մինչեւ 1974 թ. ունեցած բնակավայրերը:

Ջ. Տեր-Բարթողը տեղեկացնում է նաեւ, որ Կոֆի Անանի առաջարկը նախատեսում է կրոնական վայրերի վերադարձն իրենց տերերին: Այդ պարագայում, նշում է նա, կիպրահայ համայնքը կարող է վերստանալ թուրքական գրավման տակ գտնվող Մակարա վանքը, ինչպես նաեւ Ֆամագուստա նավահանգստային քաղաքում եւ մայրաքաղաք Նիկոսիայի «կանաչ գծից» այն կողմ գտնվող եկեղեցիները: Սակայն վերադարձման այդ առաջարկը չի նախատեսում վանքին ու եկեղեցիներին պատկանող եւ նրանց կից հսկայական տարածքների վերադարձ, այդ թվում Նիկոսիայի նախկին առաջնորդարանի շենքը, դպրոցներ եւ ՀԲԸՄիության կալվածքները:

Ահա թե ինչու Կիպրոսի խորհրդարանում հայ համայնքի ներկայացուցիչ Պետրոս Գալայճյանը, աշխատանքները համակարգելով տեղի մարոնիթ եւ լատին համայնքների հետ, այս օրերին ինտենսիվ աշխատանք է կատարում վերոհիշյալ կալվածքների հարցը բանակցություններում արդյունավետ լուծելու ուղղությամբ: Ջորջ Տեր-Բարթողի ասելով, հայ ներկայացուցիչը փորձում է նաեւ 3 համայնքների՝ հայերի, մարոնիթների եւ լատինների համար ապահովել «ազգային փոքրամասնության» կարգավիճակ, փոխանակ 1960 թ.-ից ի վեր գործող «կրոնական խմբավորումներ» կարգավիճակի:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Նորագիրներ «Նոր Խարբերդ» ակումբում

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության հեղինակության անն այսօր կասկածի տեղիք չի տալիս։ «Դա, իհարկե, մեր կուսակցության անցած արժանապատիվ ճանապարհի, քաղաքական խարդավանքներից զերծ մնալով է պայմանավորված», երեկ ՀՌԱԿ «Նոր Խարբերդ» ակումբում տեղի ունեցած ժողովում հայտարարեց ՀՌԱԿ փոխատենապետ Հրաչյա Կարապետյանը։

Կուսակցությունը, որն արդեն մեկ տարուց ավելի ճշտել է իր դիրքորոշումը՝ առաջիկա նախագահական ընտրություններում պաշտպանելով ՀՀ գործող նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածությունը, ավելի ու ավելի շատ նոր անդամների է ընդունում իր շարքերը։ Երեկ կայացած ժողովի ժամանակ կուսակցությանն անդամագրվեցին 5 նորագիրներ եւս։

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամ Կարեն Կակոյանը հայտնեց, որ այս գյուղում շատ են կուսակցության համակիրները, որոնք էլ մոտ ժամանակներս կհամալրեն ՀՌԱԿ շարքերը։

Ա. Մ.

ԴԱՎ-ը մեր տարածաշրջանում արագորեն է տարածվում

2002 թ. դեկտեմբերի դրությամբ աշխարհում արդեն ապրում ԴԱՎ-ի (ստիդ) 42 մլն վարակակիր, որոնց գերակշիռ մասը՝ 29,4 միլիոնը, բնակվում է Աֆրիկայում՝ Սահարայից հարավ, իսկ Արեւելյան Եվրոպայի եւ Կենտրոնական Ասիայի տարածաշրջանում, որի մեջ մտնում են նաեւ Հայաստանն ու նախկին խորհրդային հանրապետությունները, վարակակիրների թիվը հասել է 1,2 միլիոնի...

ԴԱՎ-ի (դիմադրողականության անկման վարակ) լրջագույն խնդիրը գիտակցում եւ կարեւորում են բոլորը, այդուհանդերձ մեր հասարակության մի ստվար զանգված համոզված է, որ համաճարակը Հայաստանի կողքով հպանցիկ է անցնում, առավել եւս չի կարող առնչվել հենց իրեն, մինչդեռ հիվանդանալու վտանգից ապահովագրված չէ ոչ ոք։ Մեր տարածաշրջանում (բնականաբար, նաեւ Հայաստանում) ԴԱՎ-ի զարգացման տեմպերն ամենաբարձրն են աշխարհում։ Միայն 2002 թ. ընթացքում աշխարհում մոտ 5 մլն մարդ է վարակվել, որոնցից 250 հազարը մեր տարածաշրջանում, ինչն ավելի քան 8 անգամ շատ է Արեւմտյան Եվրոպայում եւ 6 անգամ Հյուսիսային Ամերիկայում գրանցված նոր դեպքերից։

1988 թ. Հայաստանում գրանցվել է առաջին վարակակիրը, որը հետերոսեքսուալ ճանապարհով է վարակվել, նույն 1988-ին գրանցվել է արդեն առաջին հիվանդը։ 1990-ին ԴԱՎ է հայտնաբերվել ներարկային ճանապարհով թմրանյութեր օգտագործողի մոտ, 1996-ին առաջին անգամ գրանցվել է վարակակիր կին, 2000 թվականին առաջին երեխան...

1988-ից մինչեւ 2000 թ. դեկտեմբերի 1-ը մեր հանրապետությունում գրանցվել են 217 վարակակիրներ, որոնցից 207-ը ՀՀ քաղաքացիներ են։ Հատկանշական է, որ 2002 թ. 11 ամսվա ընթացքում արձանագրվել է վարակի 39 դեպք, որն ամենաբարձրն է նախորդ բոլոր տարիների համեմատ։ Վերջին 4 տարվա ընթացքում գրանցված մահվան դեպքերն ավելի շատ են եղել, քան նախորդ բոլոր տարիներին։

Վարակակիրների առավելագույն թիվն արձանագրվել է մայրաքաղաք Երեւանում՝ 101 դեպք (վարակակիրների մոտ 49 տոկոսը)։ Գրանցված դեպքերի թվով երկրորդ տեղում են Արարատի եւ Լոռու մարզերը՝ 8,2 տոկոս։

Սակայն այս վիճակագրությունն իրականում չի արտացոլում համաճարակի տարածվածության ճիշտ պատկերը։ Հաշվարկային տվյալները փաստում են, որ նրանց թիվը մոտ 2200-2400 է։

Բերված թվերն առավել քան անհանգստացնող են, մանավանդ եթե հաշվի առնենք մեր տարածաշրջանում զարգացման պահելի տեմպերը։ Միգրացիոն հոսքերը համաճարակի տարածման վրա լուրջ ազդեցություն ունեն։ Ամենավտանգավորն, այս առումով, թերեւս Ռուսաստանն է, որտեղ համաճարակի տարածման թվերը, մեղմ ասած, անմխիթարական են։

Հիվանդությունը բուժելու ճանապարհներն առայժմ մարդկության համար չեն ուրվագծվում։ Առաջարկվող ցանկացած «դեղամիջոց» ուղղված է վարակակրի կյանքի բարելավմանը, վիրուսի տարածման կանխմանը։ Համաճարակի դեմ պայքարի ամենաարդյունավետ միջոցն այսօր դրա կանխարգելումն է։ Այս առումով դժվար է գերագնահատել հասարակության իրազեկության բարձրացման անհրաժեշտությունը եւ այս առումով լրատվամիջոցների ունեցած դերը։ Առ այսօր միակ ուժը, որ օգնում է ստեղծել ավելի հզոր միջոցներ, կանխարգելիչ քաղաքականություն ու անաչառ լուսաբանումն են։ Սակայն, ինչպես ասում են, պետք է հեռու մնալ ունքը բուժելու փոխարեն աչքն էլ հանելու մոտեցումից։ Ու քանի որ հարցն առնչվում է մարդու անձնական, ինտիմ կյանքին, պետք է հեռու մնալ սենսացիոն մոտեցումներից, խուսափել խարանող եւ խտրականություն ներշնչող վերաբերմունքից։

Վերը նշված բոլոր փաստերն ու իրողությունները երեկ քննարկման առարկա դարձան «Վորլդ վիժն Հայաստան» կազմակերպության գրասենյակում կազմակերպված սեմինարի ընթացքում։

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Հայկական Այնճար գիւղին մօտ կը ռմբահարուի իսլամական սրբավայր մը

Սկիզբը էջ 1

Մանրամասնութիւնները

Իսլամական Ֆիտրի տօնի (նոր տարի) նախօրէին, քանի մը կիլոմետր միայն հեռու սուրիական յատուկ ծառայութիւններու կեդրոնատեղիէն, սրբավայրը մեծ քանակութեամբ պայթուցիկներով ամբողջապէս քանդուած է երեքշաբթի լոյս չորեքշաբթի գիշերը։ Զոհեր չկան։ Սակայն աւերուած է գերեզմանը սիւննի սրբացուած կրօնականի մը՝ Նաքի Չաարուրիին։

Ցարդ ոչ ոք ստանձնեց յանցագործ արարքին պատասխանատուութիւնը։ Անմիջապէս քննութիւն բացուեցաւ դատախազութեան կողմէ։

Հարուածին թիրախը կը գտնուի հայկական Այնճարը երիզող շրջանը, Բեքայի հովիտին արեւելքը։

Գտնուելով ընդամէնը քանի մը կիլոմետր հեռու սուրիական սահմանէն, Այնճար ապաստանն է հազարաւոր հայերու, որոնք 1938 թ.-ին ֆրանսական իշխանութեանց կողմէ Ալեքսանդրէթի սանճագին Թուրքիոյ յանձնուելէն ետք, ապաստան գտած են այստեղ եւ ժամանակի ընթացքին պտղատու այգիներով շրջապատուած բարեկարգ գիւղի մը վերածած են ծաղկուն այդ տարածքը։ Լիբանանեան քաղաքացիական պատերազմին ընթացքին, առայսօր, գիւղին մօտ հաստատուած է սուրիական բանակի յատուկ ծառայութեան կեդրոնը, եւ Լիբանան գտնուող սուրիական բանակային ստորաբաժանումներու գլխաւոր հրամանատարը հոն կը բնակի։

Քիչ մը անդին կը գտնուի Մեճտել Այնճար բնակավայրը, ուր սուննի իսլամներու հաւաքականութիւն մը կը բնակի։ Պայթեցուած աղօթատեղին, որ կը գտնուի շրջանը հսկող բլուրի մը վրայ, տարին անգամ մը, գարնան, ժողովուրդը ուխտի կուգայ, մեծարելու մարգարէ Ազիզ էլ Զալիին, անոր տարեդարձին առթիւ։

50 կգ ուժգնութեամբ պայթուցիկը խիստ ցնցած է շրջանը, ուր անմիջապէս փութացեր են բազմաթիւ կուսակցութիւններու ներկայացուցիչներ եւ երեսփոխաններ, դատապարտելու նախայարձակումը կրօնական 800 տարուան խորհրդանիշի մը վրայ, որ յարգուած է շրջանի բոլոր բնակիչներէն, որոնք եւս կը պահանջեն խիստ պատիժներ յանցագործութեան հեղինակներուն դէմ։ Ոմանք կը կարծեն, որ կապ մը կայ դէպքին եւ Լիբանանի մէջ Մ. Նահանգներու դեսպանին եւ կարգ մը իսլամ կրօնականներու միջեւ վերջերս ծագած վէճի մը միջեւ, որուն հետեւանքով շրջանին մէջ դեսպանին սարքած ճաշկերոյթը օրերս բոյկոտի ենթարկուեցաւ տեղի իսլամ կրօնապետներուն կողմէ։ Ուրիշներ դէպքը կը վերագրեն շրջանի հայոց եւ իսլամներու միջեւ արդէն երկու տարի շարունակուող հողային վէճին։ Շրջանի մահմեդական կրօնապետութիւնը կը պնդէ, թէ հայոց զբաղեցուցած տարածքին մեծ մասը ատենին ֆրանսական իշխանութեանց կողմէ զաւթուած է իրենցմէ եւ յանձնուած մուսատաղցիներուն։ Այսուհանդերձ, այս վարկածը հաւանական չի թուիր ըլլալ, քանի որ հայկական Այնճարին տիրապետող ուժը՝ ՀՅ Դաշնակցութիւնը շատ զգուշաւոր քաղաքականութիւն մը որդեգրած է յարաբերութիւնները իսլամներու հետ չսրելու մտահոգութեամբ։ Շրջանի հայ երեսփոխան Ժորժ Գասարճին, ինչպէս նաեւ երեսփոխան Յակոբ Գասարճեանը եւ իր տեղացի պաշտօնակիցները յայտնեցին, թէ դաւին կարելի է հակազդել զօրակցելով եւ միասնականութիւնը պահպանելով միայն։ Անոնք թելադրեցին շրջանի բնակչութեան իրենց տուները մնալ, յետագայ գրգռութիւններու առաջքը առնելու մտահոգութեամբ։

Հայկական եւ արաբական կարգ մը շրջանակներ կը կասկածին, որ պատահածը թուրք-իսրայէլեան դաւի մը հետեւանքն ալ կրնայ ըլլալ։ Այդ երկու երկիրները կ՚ուզեն հարուածել Լիբանանի խաղաղութիւնը եւ զանազան համայնքներու միջեւ համերաշխ գոյակցութիւնը, ստեղծելու համար շատոնց մոռցուած համայնքային խնդիրներ, որոնց հանդէպ լիբանանեան պետութիւնը, պէտք է հաստատել, շատ խիստ է եւ զգայուն, պատրաստ է իր սաղմին մէջ իսկ խեղդել դաւադիրներու նպատակները։

Վերջին ժամ

Այս պահուն Լիբանանի իսլամներու կրօնապետ Շէյխ Մոհամէդ Քաբբանի հեռատեսիլէն պաշտօնապէս ամբաստանեց Իսրայէլը այս արարքին կապակցութեամբ եւ պահանջեց հակազդել միասնական կեցուածքով եւ բոլոր լիբանանցիներու միջեւ համերաշխութեամբ՝ ինչ կրօնի ալ պատկանին անոնք։

Արդէն նոյն ոգիով ցերեկը Բէյրութի մէջ տեղի ունեցեր էին զանգուածային հանդիսութիւններ, քրիստոնեայ եւ իսլամ բազմաթիւ կրօնապետներու մասնակցութեամբ։

Առաջադրված են ՀՀ նախագահի 15 թեկնածուներ

Սկիզբը էջ 1

Հենց այս հարցերի կապակցությամբ հանձնաժողովի անդամները որոշ քննարկում ունեցան։ Հարցն այն էր, որ նախ գրանցումները մերժելու որոշումների նախագծերը տպագրվել էին վրիպակով։ Ընտրական օրենսգրքի 77-րդ հոդվածի 1-ին կետի փոխարեն նշված էր 68-րդ հոդվածի 5-րդ կետը որպես մերժման օրենսդրական հիմնավորում։

Այնուհետեւ ԿԸՀ անդամ Պավել Եղիազարյանը կարծիք հայտնեց, որ թեկնածու առաջադրող 2-րդ, 3-րդ եւ այլ նախաձեռնող խմբերին կամ 1-ից ավելի կուսակցություններին չգրանցելը խախտում է ընտրությունների մրցակցության սկզբունքը։ Մինչդեռ, ըստ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Արտակ Սահրադյանի, հանձնաժողովը պետք է պաշտպանի հավասարության սկզբունքը։ Տվյալ դեպքում ոչ թե մրցակցությունն է խախտվում, այլ ապահովվում է հավասարությունը։

ԿԸՀ քարտուղար Աննա Ալեքսանյանն էլ արդեն մերժելու մասին որոշումներ ընդունելուց հետո հայտնեց, որ, օրինակ, Արամ Կարապետյանին հանրապետության նախագահի թեկնածու առաջադրող երրորդ նախաձեռնող խմբի 114 ստորագրություններից վավեր են եղել ընդամենը 42-ը։ Անվավեր համարելու հիմք է ծառայել տվյալների թերիությունը։

Նույն կերպ Արամ Կարապետյանի թեկնածությունն առաջադրող երկրորդ նախաձեռնող խմբի 104 ստորագրություններից վավեր են եղել 63-ը։

Վազգեն Մանուկյանին առաջադրող 3 նախաձեռնող խմբերից առաջինում 120 ստորագրություններից վավեր են եղել 68-ը, երկրորդում 116-ից 73-ը, երրորդ նախաձեռնող խմբում 112 ստորագրություններից 84-ը։

Ինչեւէ, թեկնածուների առաջադրումն արդեն անցյալ երեւույթ է։ ԿԸՀ-ն գրանցեց հետեւյալ թեկնածուներին առաջադրող հետեւյալ կուսակցություններին ու նախաձեռնող խմբերին.

Ստեփան Դեմիրճյան- Հայաստանի ժողովրդական կուսակցություն
Արամ Կարապետյան- քաղաքացիական նախաձեռնություն
Պարույր Հայրիկյան- «Ինքնորոշում միավորում»
Արտաշես Գեղամյան- «Ազգային միաբանություն»
Րաֆֆի Հովհաննիսյան- քաղաքացիական նախաձեռնություն
Ռոբերտ Քոչարյան- քաղաքացիական նախաձեռնություն
Ռուբեն Ավագյան- «Միավորված հայեր»
Արամ Սարգսյան- Հայաստանի դեմոկրատական կուսակցություն
Գառնիկ Մարգարյան- «Հայրենիք եւ պատիվ»
Արամ Հարությունյան- «Ազգային համաձայնություն»
Արշակ Սադոյան- Ազգային ժողովրդավարների դաշինք
Վազգեն Մանուկյան- Ազգային ժողովրդավարական միություն
Վլադիմիր Դարբինյան- Հայաստանի կոմունիստական կուսակցություն
Արամ Սարգսյան- «Հանրապետություն»
Պետրոս Մակեյան- «Ժողովրդավարական հայրենիք»

Հուշակոթող Գեղասարում

ՎԱՆԱՁՈՐ, 6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ 1988 թ. երկրաշարժի 14-րդ տարեդարձի նախօրեին՝ դեկտեմբերի 6-ին, Լոռու մարզի Գեղասար համայնքում բացվեց աղետի զոհերի հիշատակը հավերժացնող հուշակոթող։ Ռուսաստանաբնակ գեղասարցի Մարտուն Հովհաննիսյանի տրամադրած միջոցներով կառուցված հոյակերտ հուշարձանը, ինչպես նշեց Գեղասարի գյուղապետ Ստափիկ Հովհաննիսյանը, «աղետին զոհ գնացած 142 գեղասարցիների, բոլոր զոհերի հիշատակը վառ կպահի մեր սրտում»։

Հիշատակի խոսքերից, գեղասարցի փոքրիկների ելույթներից հետո, Սպիտակի հոգեւոր հովիվ Տեր Ավետիքը օրհնեց կոթողը։ Գեղասարցիներն ու հյուրերը հարգանքի տուրք մատուցեցին զոհվածների հիշատակին՝ ծաղիկներ եւ ծաղկեպսակներ տեղադրելով։

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան 8-րդ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ

Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com

www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221

Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353

Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483

Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353

Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ»-ի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի։

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՎՈՂ ՔԱՂԱՔՆԵՐ

Շինարարն ամենապատվելի մասնագիտությունն է

Շինարարների հավաք Սպիտակում

Երեկ Սպիտակի նորակառույց մշակույթի պալատում եւս մեկ անգամ ոգեկոչվեց 1988 թվականի դեկտեմբերի 7-ի անմեղ զոհերի հիշատակը։ Հայաստանի շինարարների միության նախաձեռնությամբ Սպիտակ քաղաքում եւ մերձակա բնակավայրերում տարբեր տարիներին աշխատած շինարարները հավաքվել էին հարգանքի տուրք մատուցելու զոհերի հիշատակին։ Ինչպես նշեց հավաքին ներկա Լոռու մարզպետ Հենրիկ Քոչինյանը, այս գոտին պիտի շինարարական հրապարակ դառնա։ Մարզպետի հետ եղանք Սպիտակի պալատում։

– Ահա, այս պալատը, որին կարող են նախանձել շատ ու շատ մեծ քաղաքների բնակիչներ, կյանքի կոչվեց վերջերս։ Մարզում անչափ մեծ ուշադրություն է դարձվում ոչ միայն բնակելի շինությունների, այլեւ դպրոցների եւ մշակութային օջախների վերականգնմանն ու նորերի ստեղծմանը։ «Լինսի» հիմնադրամից, ինչպես նաեւ կառավարությունից եւ սոցներդրումների հիմնադրամից ստացված գումարներով հսկայական աշխատանքներ են կատարվում։

Այսօր Սպիտակում ամենահարգված մասնագիտությունը շինարարինն է։ Եվ պատահական չէ, որ երեկ կայացած արտագնա ընդլայնված նիստին մասնակցելու էին եկել շատ ու շատ մարդիկ, ովքեր աշխատել են այստեղ, ավերված քաղաքներն ու գյուղերը դարձրել շեն ու գեղեցիկ բնակավայրեր։ Նիստի ժամանակ ելույթ ունեցած շինարարները նշեցին, որ կատարված աշխատանքների նախանձախնդիրը եղել է Հայաստանի Հանրապետության Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը։

Նիստի մասնակիցներն ընդունեցին հայտարարություն, որում մասնավորապես ասված է. «Հայաստանի շինարարների միությունը փաստում է, որ երկրի տնտեսական կայունացումը, մասնավորապես շինարարության բնագավառի աննախադեպ վերընթացը պայմանավորված է Հանրապետության գործող նախագահի անդուլ աշխատանքով։ Հայաստանի շինարարները վստահ են, որ անցած տարիների փորձը, կյանքի կոչված բազմաթիվ ձեռնարկումները կլինեն շարունակական եւ ի շահ մեր ժողովրդի ու պետականության հզորացման։ Հայաստանի շինարարների միությունը, համակարգի աշխատողներն առաջիկա նախագահական ընտրություններում պաշտպանում են Ռոբերտ Սեդրակի Քոչարյանի թեկնածությունը, հավաստիացնելով, որ զորավիգ կլինեն նրա ներկայացրած նախընտրական ծրագրերի կյանքի կոչմանը»։

Ս. Գ.

ՍԱՄՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿՈՒՄԲ

«Ես կհաղթեմ Ռոբերտ Քոչարյանին»

«Եթե ընտրապայքարն ընթանա իմ եւ Ռոբերտ Քոչարյանի միջեւ` ազատ եւ թափանցիկ ընտրությունների ապահովման եւ ժողովրդի իր ձայնին տեր կանգնելու դեպքում, ընտրությունները կավարտվեն մեկ փուլով` իմ վստահ հաղթանակով»։ Երեկ նման հայտարարություն արեց փետրվարի 19-ի նախագահական ընտրությունների համար առաջադրված ՀՀ առաջին արտգործնախարար, Ռազմավարական եւ ազգային հետազոտությունների հայկական կենտրոնի եւ Քաղաքացիական ազգային նախաձեռնության հիմնադիր Րաֆֆի Հովհաննիսյանը լրագրողների հետ Սամուլի ազգային ակումբում կայացած հանդիպման ժամանակ։

Այնուհետեւ պրն Հովհաննիսյանը փոքր-ինչ թեականացրեց իր կտրուկ ոճը` նշելով, թե ինքը կհավաքեր ձայների գերակշիռ մեծամասնությունը, սակայն խնդիրը համակարգային է։ Խոսքն, ըստ Ռ. Հովհաննիսյանի, նրա մասին է, որ քվեների ազատությունն ապահովված չէ` իրենց ենթականերին այս կամ այն թեկնածուի օգտին քվեարկելու վերաբերյալ տարբեր նախարարների կողմից տրվող հրամաններից ու նման կարգի այլ դեպքերից մինչեւ բուն քվեարկության պահը։

Այնուամենայնիվ, եթե անգամ ընտրությունները կայանան երկու փուլով, Ռ. Հովհաննիսյանը վստահ է, որ ինքը կհաղթահարի այդ փուլի սահմանագիծը։

Լրագրողների հարցին, թե կա՞ արդյոք մտավախություն ՀՀ քաղաքացիության հետ կապված խնդիրների պատճառաբանությամբ որպես նախագահի թեկնածուի իրեն չգրանցելու առումով, ՀՀ նախկին արտգործնախարարը պատասխանեց. «Ես ինձ Հայաստանի քաղաքացի եմ համարում այս հանրապետության ստեղծման առաջին իսկ օրվանից։ Եվ կարծում եմ, դատարանն էլ այդպես կհամարի։ ՀՀ քաղաքացիություն ստանալու համար դիմում ներկայացրել եմ 1991-ի սեպտեմբերի 23-ին, եւ օրենքի կոպիտ խախտումներով ինձ զրկել են այդ հնարավորությունից»։ Պրն Հովհաննիսյանը վստահեցրեց, որ եթե անհրաժեշտություն ծագի, համապատասխան մարմինները կուսումնասիրեն քաղաքացիության տրման այդ ոդիսականը, օրենսդրությունը եւ արդար վճիռ կկայացնեն։

Այնպես որ, կարելի է ենթադրել, որ իր թեկնածությունը չգրանցելու դեպքում Րաֆֆի Հովհաննիսյանը կդիմի դատարան։

Իսկ ընտրություններին մասնակցելու դեպքում հնարավո՞ր է համագործակցություն որեւէ քաղաքական ուժի, դաշինքի հետ։ Լրագրողների հարցին ի պատասխան «նախկին սփյուռքահայն», ինչպես Ռ. Հովհաննիսյանն ինքն իրեն անվանեց, ասաց, թե տարբեր ուժերի հետ դեռ շարունակվում են խորհրդակցությունները։ Նա շեշտեց, թե առավել պարբերական են Հանրապետության եւ ՀԺԿ-ի հետ հանդիպումները։ «Եվ բացառված չէ, որ նրանց մասնակցությամբ, ուղեկցությամբ ստեղծվի կոնսոլիդացիա»։

Նախագահական այս ընտրություններին չհաջողելու դեպքում իր հետագա անելիքների մասին խոսելիս Ռ. Հովհաննիսյանը հավաստեց, թե ինքը մասնակցելու է երկրի քաղաքական բոլոր գործընթացներին, այդ թվում նաեւ` խորհրդարանական մայիսյան ընտրություններին։

Հիմա այն անելիքների մասին, որոնց ձգտումով Ռ. Հովհաննիսյանը մտել է ընտրապայքար։ Նրա ընտրական պլատֆորմը, որ պրն Հովհաննիսյանը երեկ ներկայացրեց ծայրեծայր, ամփոփում է, բնականաբար, ազատություն, պետական շահի գերակայություն անձնակազմի հանդեպ, երկրի եւ տարածաշրջանային խաղաղություն եւ այլ ազգանվեր ու հումանիստական հասկացություններ։

Առավել առարկայական մակարդակում նախագահի թեկնածուն անդրադարձավ հայ-թուրքական հարաբերությունների խնդրին։ Նա նշեց, որ, թերեւս, որոշ խմբագրումներով, եւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի, եւ Ռոբերտ Քոչարյանի վարած քաղաքականությունը Թուրքիայի հանդեպ ճշգրիտ է համարում։ Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների` առանց նախապայմանների խթանումն, ըստ Ռ. Հովհաննիսյանի, կստեղծի նպաստավոր դաշտ եղած խնդիրները լուծելու առումով։

«Անհնար է ստեղծել անվտանգության ընդհանուր համակարգ, ինչի մասին այսօր խոսվում է, առանց Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների կանոնակարգման»։ Կարեւորելով ԼՂ խնդրի արագ լուծումը պրն Հովհաննիսյանը նշեց, թե ի վերջո դա էլ կապված է հայ-թուրքական հարաբերությունների համատեքստի հետ։ «Իմ համոզմամբ, հնարավոր չէ եղած գոյավիճակն, առհասարակ, փոփոխել առանց Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների կանոնավորման»։

Իսկ կլուծի այս եւ մեր պետական ու ազգային մյուս խնդիրները Հովհաննիսյանը, թե այլ նախագահ, կարեւոր չէ, քանիցս իր տեսակետները հայտնելիս շեշտեց Ռ. Հովհաննիսյանը։ Նա, խուսափելով անուններից, խոստովանեց նաեւ, թե միայն ինքը չի այլընտրանք առաջարկում այսօր մեր ժողովրդին, եւ որ այսօր առնվազն երեք արժանավոր թեկնածու կա նախագահական ընտրությունների համար առաջադրվածների շարքում։

ԼԻԼԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Կոչեմ ապրողաց

Սկիզբը էջ 1

Սիրելի Սիդա, ես քեզ չկարողացա, չհասցրի վարդերի փնջեր նվիրել, չկարողացա ասել ամենակարեւոր խոսքերը, որ պարտավոր է ամեն տղամարդ ասել ամեն մի չքնաղ կնոջ։ Հազար ու մի մեղք ունեմ, այս մեղքն անքավելի կլինի... Կներես...

...Զավեն, եղբայրս, քո համով կատակները, առանց չարության իսկ կաթիլի ապրած հրաշալի կյանքդ, սիրով ապրած կյանքդ այսօր վերջակետվել է պաղ քարի վրա գրված թվով` 1988, 7-ը դեկտեմբերի... Չէ, այդպես չէ, որովհետեւ հրաշք քո տղան այսօր ապրում է, շարունակում է ապրեցնել քեզ։ Ու դու բնավ էլ 40 տարեկան չես մնացել։ Երեք շաբաթ առաջ եղա քո տղայի` Դավթի տանը։ Հրաշալի տուն է ստացել։ Իր հերթն էլ հասավ, ու նոր բնակարան ստացավ։ Հայաստանի Հանրապետության Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն ինքը հանձնեց տան բանալիները։ Մորդ աչքերում արցունքներ կային, Զավեն, մորդ շուրթերին մորդ հոգուց եկած խոսքերը չէին հասնում։ 14 տարի թիթեղյա տնակում էր ապրել որդուդ, հարսիդ, թոռներիդ հետ, ամեն մի դժվարություն տարել էր։ Ու հիմա երախտագիտությունն արտահայտում էր անխոս, թաց աչքերով։ Մայրդ, որդիդ, թոռներդ դրսում չմնացին, Զավեն։ Ու սա բնավ էլ էժան սենտիմենտալիզմ չէ, էժան խոսք չէ։ 14 տարի թիթեղյա տնակում ապրող մարդը կհասկանա, թե ինչ է նշանակում տուն ունենալը, տուն ստանալը։ Պատից կախված քո լուսանկարը մեր աչքերի առաջ` բաժակ բարձրացրինք այն մարդկանց համար, ովքեր քո մորը, քո որդուն, քո թոռներին (որոնցից մեկը քո անունով է կնքված) տուն ու տեղի տեր դարձրին...

...Քո կյանքն էլ է շարունակվում, Տանյա, քույր։ Շարունակվում է ոչ միայն քո բանաստեղծություններով, պատմվածքներով, այլեւ Գյումրվա այսօրվա պատկերով։ Ու քեզ նորից տեսնում եմ Գյումրվա պաղ ու տաք փողոցներով անցնելիս, քո ծույլ շտապողականությամբ եւ համեստ ալարկոտությամբ։ Այդ ինչքա՞ն էիր ապրել, որ այդպես արագ գնացիր։ Ու հիմա նաեւ դու ես ապրում մեր մեջ։ Չէ, ավելի ճիշտ` նաեւ դու ես ապրեցնում մեզ` մեզ շռայլած քո չապրած տարիներն անպայման ապրելու պարտադրանքով։ Դա էլ պիտի անենք։ Ու պիտի ապրենք քո նման` ազնիվ, առանց ստորության...

...Ո՞ւմ անունը տամ, որպեսզի մյուսներին չմոռանամ...

Հայոց թվարկության 1988 թ. դեկտեմբերի 7-ին իրենց վերջին օրն ապրեցին Հայկուհի Արամի Կիրակոսյանը, Գեւորգ Եղիազարի Սմբատյանը, Խորեն Մելքոնի Խաչատրյանը, Անժելա Գրիգորի Սահակյանը... Ինչքա՞ն գրեմ...

Բայց հիմա, այսօր` 2002 թ. դեկտեմբերին, մեռելոց ողբալով, պիտի կոչեմ ապրողաց, որպեսզի այս երկրի վրա չարքի ստվերն այլեւս չնստի, որպեսզի ես տեսության գնամ ոչ միայն իմ ընկերոջ, բարեկամի անհայր ու անմայր մնացած զավակներին, այլեւ` հենց իմ ընկերոջն ու բարեկամին, որպեսզի ոչ մի չասված խոսք չմնա, ոչ մի` չնվիրված ծաղիկ։

Այսպես եմ ուզում։ Ու տեսնում եմ, որ այսուհետեւ այսպես կլինի, եթե ոչ ինձ համար, գոնե` եկողների։ Այսպես պիտի լինի։

Րաֆֆի Կ. Հովհաննիսյանի անկեղծ պատասխանը

«Դուք, որպես նախկին արտգործնախարար, հիշո՞ւմ եք որեւէ փաստաթուղթ, որ ստորագրվել է Հայաստանի կողմից եւ որտեղ Լեռնային Ղարաբաղը որեւէ կերպ նշվում է Ադրբեջանի կազմում», **«Ազգի»** թղթակցի այս հարցին, ի տարբերություն մեր մյուս նախկին արտգործնախարարների, ՀՀ առաջին արտգործնախարար, այժմ նախագահի թեկնածու Րաֆֆի Հովհաննիսյանը տվել է անկեղծ պատասխան։ «Եղել է երկու դեպք, դուք մեկն ունեք ձեր հիշողության մեջ, երբ արտգործնախարարին շրջանցելով քայլեր են կատարվել։ Ես, իհարկե, հայտնել եմ իմ տեսակետը (մտահոգությունը), իմ ենթակաները ստացել են նկատողություն։ Այդ տարիներին հիմք դրվեց ԼՂ կարգավորման բանակցություններին, եւ ԼՂ-ն հանդես եկավ որպես լիիրավ կողմ։ Սա այն պահը չէ որոշելու` ով է ավելի ազգային։ Եղել են վրիպումներ, սխալներ, բայց մենք պետք է ամբողջականի տերը լինենք հաջողություններով եւ վրիպումներով», ասել է Հովհաննիսյանը։

Այս հարցը պրն Հովհաննիսյանին չէինք ուղղի, եթե ՀՀ նախկին իշխանությունները, այդ թվում նախկին արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանյանը, պատեհ-անպատեհ առիթներով չշահարկեին, թե իրենց օրոք ԼՂ հարցի կարգավորումը ճիշտ ուղղությամբ էր տարվում։ Մենք պրն Հովհաննիսյանին ուզում ենք զատել ՀՀՇ-ից, սակայն պիտի նշենք, որ հենց առաջին արտգործնախարարի ժամանակ Հայաստանը ստորագրեց փաստաթուղթ` Ղարաբաղը ճանաչելով Ադրբեջանի կազմում։ Հիշենք նաեւ, որ իր պաշտոնավարության օրոք Րաֆֆի Հովհաննիսյանը մի քանի անգամ հայտարարել է, որ Հայաստանը պետք է ճանաչի Ղարաբաղի անկախությունը։

Մեր հիշողության մեջ ունենք առնվազն չորս դեպք, բոլորն էլ 1992 թ. սկզբներին, երբ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի վարչակազմը փաստաթղթով ճանաչեց Ղարաբաղն Ադրբեջանի կազմում։ Ահա դրանք։ 1992 թ. փետրվարի 28-ին, Պրահայում, ԵԱՀԿ (այն ժամանակ` ԵԱՀԽ) նիստում ընդունվեց ԼՂ հակամարտության կարգավորման վերաբերյալ փաստաթուղթ, որը ստորագրեց ԱԳՆ աշխատակից, մինչ օրս Ֆրանսիայի քաղաքացի Քրիստիան Տեր-Ստեփանյանը։ 21 կետից բաղկացած փաստաթղթի, որն իշխանությունները թաքցնում էին մամուլից, ընդդիմությունից, 2-րդ կետում գրված է. «Ավագ պաշտոնյաների կոմիտեն խրախուսում է ներգրավված կողմերին անհապաղ զինադադար հայտարարել Ադրբեջանի Հանրապետության Լեռնային Ղարաբաղի շրջանում»։ Նույն թվականի մարտի 14-ին նույն ԵԱՀԿ ավագ պաշտոնյաների խորհուրդն ընդունեց ԼՂ-ի մասին մի նոր բանաձեւ, որտեղ նշվեց, որ հարգում է փետրվարի 28-ի որոշումը, մարտի 24-ին ԵԱՀԿ խորհրդի նիստում կրկին հաստատվեց նախորդ երկու բանաձեւերի իսկությունը։ Չորրորդ դեպքը եղել է մարտի 21-ին, երբ Հայաստանն ու Ադրբեջանն Իրանում ստորագրում են երկկողմ հուշագիր, որով կրկին պաշտոնական Երեւանը ԼՂՀ-ն ճանաչում է Ադրբեջանի մաս։

Թ. Հ.

Անհաջող դասագիրք

Արդեն հինգ տարի է, որ դպրոց է մտել առաջին դասարանի «Մայրենի 1» դասագիրքը (հաջորդում է այբբենարանին)։ Հեղինակներն են Ձ. Գյուլամիրյանը և Լ. Մարտիրոսյանը։ Տեսնենք՝ բավարարում է արդյոք այս դասագիրքը այսօրվա պահանջներին։

Հարցը քննենք մի քանի առումով։

Դասանյութերի ընտրությունը։ Հենց սկզբից ասենք, որ գիրքը չի փայլում թեմաների բազմազանությամբ։ 42 դասանյութ (190 էջից 80-ը) նվիրված է կենդանական աշխարհին։ Քիչ են ժամանակակից քաղաքային ու գյուղական կյանքի վերաբերյալ նյութերը։ Նյութերի ճնշող մեծամասնությունը ճապաղ է, երեխայի մտքին ու հոգուն ոչինչ չտվող։ Դրանցում բարոյական սկզբունքները ներկայացվում են կաղապարային մտածողությամբ, պարզունակ ձևով։

Որոշ դասանյութերում առկա է սադիստական մտայնություն, որ միանգամայն անթույլատրելի է։ Բերենք օրինակներ։

Իդա՛, ասացի ես։
Իդան ընկավ անկենդան,
Իսկ պատճառը չգտան։
Հա՜-հա՜-հա՜... (էջ 84)։

Իրարու թեւ քաղեցին,
Սեւը կտցովն իր զարկեց,
Չալի աչքը դուրս հանեց։
...Կու-կու-լի-կու... հաղթեցի՛
Կտուցս աչքը խոթեցի (92)։

«Ես առանց տատանվելու մոտեցա աղվեսին եւ սկսեցի մտրակել։ Նա, ցավից նեղվելով, հավատո՞ւմ եք, դուրս թռավ իր մորթուց ու տկլոր փախավ» (106)։ «Աղվեսը բռնեց կռունկի ձագերից մեկին, վիզը ոլորեց ու անուշ արեց» (186)։ «Այծերը ճակատ ճակատի զարկեցին, իրար գլուխ պատռեցին» (56)։

Ընտրված են նաեւ այսպիսի անհեթեթություններ պարունակող նյութեր։

Ճիշտ այդպես էլ մեր այս կյանքում,
Ձեռքերը՝ ծույլ ու անհոգի,
Թե աշխատանք չեն կատարում,
Հարկավոր չեն եւ ոչ մեկին (34)։

Հապա ծույլերն ի՞նչ անեն, հրաժարվե՞ն իրենց «անհոգի» ձեռքերից։

Ահա մի հնամաշ բարոյախոսություն։

Հաճելի է նոր կոշիկը ընտիր,
Բայց երբ տակավին
Չես տիրել նորին, Հինը դու երբեք դեն մի՛ շպրտիր (148)։

Իսկ «կոշիկին տիրե՞լը» որն է։

Այլ նմուշներ՝ անճաշակ ու սխալաշատ։

Ապակեգործ
Դառնալ ասենք։
Ո՞նց չէ... Չափի՛ր
Երկայնք ու լա՛յնք,
Եվ ալմաստով
Կտրի՛ր արագ,
Կտրի՛ր թեթեւ,
Կտրի՛ր անձիգ։

Այսպես անհեթեթ ձեւով է սկսվում այս ոտանավորը եւ այդպես շարունակվում։

Մեկը երգով
Պատ է շարում
Այս աշխարհում...(68)։

Շատ «վառ» է այս աշխարհում (ոչ թե այն աշխարհում) պատ շարողի կերպարը։

Տատիս մաշված գոգնոցից
Համեմի բույր է գալիս,
Մեզ այնպես են դուր գալիս
Գրպանները՝ մրգով լի (86)։

Հիմա ո՞ր տատիկն է գրպանները միրգ, չիր ու չամիչ լցնում։

Եվ թող լսի կույր արիչին
Ընկեր դարձած ձեռքը չար.
«Անկարգները տարեվերջին
Կպատժվեն անպատճառ» (17)։

Իսկ ինչո՞ւ տարեվերջին եւ ոչ թե անհապաղ. եւ չակերտներն էլ ավելորդ են։

Կամ

Դուք ձեր մորը ջերմ սիրեցեք,
Պահեք, ինչպես ծաղկեփունջ (127)։

Այսինքն դնեն ծաղկամանի մեջ ու մեկ-մեկ էլ ջրե՞ն, հետո էլ դե՞ն գցեն։

Երեխան ոչ տանում, ոչ բերում է, միանգամից առաջ է քաշում մարդկային կյանքի ամենակնճռոտ հարցերից մեկը. **«Երջանկությու՞ն... Իսկ որտե՞ղ է այն,– մի օր հարցնում է Ռուբենը իր պապիկին» (80)։**

Այսպիսի անճաշակ, անհաջող ընտրված նյութերը շատ են գրքում, ցածր է դրանց գեղարվեստական եւ լեզվաոճաբանական մակարդակը։

Դասանյութերի թեմատիկ բաժանումը։ Դասանյութերի խմբավորումն ըստ առանձին թեմաների ձեւական բնույթ է կրում եւ հիմնավորված չէ։ Առաջին թեման է «Ես գրում եմ ու կարդում»։ Սրա տակ ինչ ուզես կտեղավորես, եւ այդպես էլ արված է։ 33-78 էջերի նյութերը խցկված են «Փոքրից սկսիր, որ հասնես մեծին» «թեմայի» մեջ։ Իրականում այդ նյութերից գրեթե ոչ մեկը կապ չունի այս թեմայի հետ։ «Ես սիրում եմ բոլորին» թեմայի նյութերի շարքում է «Աղվեսն ասեղի վրա» նյութը։ Այստեղ հերոսն այնքան է ծեծում ծառին մեխված աղվեսին, որ սա, ցավից մղկտալով, իր կաշվից դուրս է գալիս ու փախչում. սիրո արտահայտման ի՜նչ յուրօրինակ եղանակ։ Նույն բանն է «Անվանախաղ», «Աքլորն ու ուրուրը» եւ այլ նյութերում։ Պատկերը նույնն է մյուս թեմաների դեպքում, բացի «Ես հայ եմ» թեմայից։

Ուսուցվող քերականական նյութը։ Անշուշտ, քերականական նախագիտելիքների նվազագույն չափ կա, առանց որի անհնարին է արդյունավետ ուսուցումը տվյալ մակարդակում։ Պարզապես չափի խնդիր է, երեխաների կողմից ընկալման խնդիր է։ Նախկին դասագրքերի հետ համեմատած այս դասագիրքը շատ է բարդ, մասնավորապես շատ է ծանրաբեռնված քերականական առաջադրանքներով։ Շատ նյութերի յուրացումը (հաճախ տեսական մակարդակով) բացահայտորեն վեր է առաջին դասարանցու ուժերից։

Դասանյութերից առաջ տրվող հրահանգները։ Դրանք հաճախ ձեւակերպված են անհարթ, լեզվական սխալներով, խրթին են, երեխային պարտադրում են կեղծ հուզականություն։ Բերենք մի քանի օրինակ։ «Նախ կարդա մտքում։ Որոշի՛ր ո՞ր տողերը պետք է կարդաս հանգիստ, ո՞րը՝ հուզված» (40)։ Երկրորդ «որը» պետք է լիներ «որոնք»։ «Կարդա հուզմունքով, իսկ յուրաքանչյուր տան վերջին տողը՝ հպարտությամբ եւ ավելի բարձր ձայնով» (114)։ Հուզական երանգով կարդալը հեղինակները հասկանում են այն իմաստով, որ երեխան կարդալիս ինքն էլ իրապես հուզվի (ջղայնանա, հրճվի...)։ «Կարդա հպարտ, բարձրաձայն (123)։ «Կարդա մեղմ ու քնքուշ» (125)։ Կարդալ քնքո՞ւշ։ «Կարդա մեղմ, այնպես, ինչպես դու խորհուրդ կտաս քեզանից փոքրին» (5)։ Որոշել են առաջին դասարանցուն կարդալ սովորեցնել, բայց պայման են դնում, որ երեխան ինքը որոշի, թե ինչպես պետք է կարդա, եւ դեռ այդպես կարդալ էլ սովորեցնի իրենից փոքրին։ Ա՜յ քեզ մեթոդական գյուտ։ «Կարդա հանգիստ, պատմելով» (130)։ Պատմելով կարդա՞լ որն է։

Դասանյութերի վերաբերյալ տրվող հարցերն ու առաջադրանքները։ Բերենք օրինակներ, որոնք իրենք էլ խոսում են իրենց մասին։ «Ինչու՞ են մարդկանց ամենից շատ հարկավոր ձեռքերը» (34)։ Առեղծվածային հարց է։ «Կազմեք 3 գեղեցիկ նախադասություն» (64)։ Դե եթե կարդալը կարող է լինել քնքուշ, ապա նախադասությունն էլ կարող է լինել գեղեցիկ։ «Ինչո՞ւ էր հուզված Նունեն. Արդարացի՞ էր նա» (41)։ Կարծես թե հուզվելու համար պիտի լինել արդարացի կամ անարդարացի։ «Էլ ո՞ր կենդանիներն են վախենում պարանից» (11)։ Հետաքրքիր կլիներ լսել հեղինակների պատասխանը։ «Ինչո՞ւ է բանաստեղծը նոր օրորոցի, գիրք ու դպրոցի, թոնրի բոցի գոյությունը կապում խաղաղության հետ» (125)։ Խե՜ղճ առաջին դասարանցի։ «Ինչու՞ է բնությունն արեւին ու հողին համարում կյանքի աղբյուր» (132)։ Նախ՝ պետք է լիներ «արեւն ու հողը», երկրորդ՝ արեւն ու հողն էլ բնություն են։ «Ե՞րբ է աշխատանքը մարդուն երջանկություն պարգեւում» (154)։ Սա բավական կնճռոտ հարց է՝ Արիստոտելից մինչեւ Բուշ Կրտսերը։ «Ի՞նչ գեղեցիկ բառեր սովորեցիր, որոնցով կարելի է բնութագրել Հայրենիքը» (128)։ Ահա կաղապարը, շաբլոնը։ «Ինչպիսի՞ զգացում առաջացրեց բանաստեղծությունը. նկարագրիր» (115)։ Նախ՝ ոչ թե «ինչպիսի», այլ «ինչ», ինչպես նախորդ օրինակի մեջ է, երկրորդ՝ ոչ թե «զգացում», այլ՝ «զգացմունք»։ «Ո՞րն է այս պատմվածքում երեւակայականը» (27)։ «Ասա՝ մեկ բառով. բռնել ծայրից» (73)։ Մենք որ չգտանք այդ բառը։ «Բացատրիր հայրիկի դժգոհության պատճառը։ Ճի՞շտ էր նա» (99)։ Ուրեմն մարդը կարող է լինել ճիշտ կամ սխա՞լ։ «Ի՞նչ ցանկություն առաջացավ բանաստեղծությունն ընթերցելիս. թռչկոտելո՞ւ, երգելո՞ւ, ծիծաղելո՞ւ... ինչո՞ւ» (167)։ Ինչո՞ւ, ասա, ինչո՞ւ։ «Երբ դու փոքր էիր, ի՞նչ էիր անում» (90)։ Ցնցող հարց է։ Սա նման է հայտնի զվարճախոսությանը. «Երբ փոքր էիր, քանի՞ տարեկան էիր»։ «Դուրս գրիր օ-ով, ո-ով սկսվող եւ բառամիջում նույն հնչյունն ունեցող բառերը» (106)։ Շատ խրթին, սխալ ձեւակերպված առաջադրանք է։ «Ընտրիր եւ կարդա հարցական երկու նախադասություն»։ Առանց կարդալու ինչպե՞ս ընտրի, թե՞ երկու անգամ կարդա։ «Փորձիր պատմել տատիկի մասին» (87)։ «Աշխատիր կազմել...»։ Ինչո՞ւ փորձի պատմել, աշխատի կազմել, փոխանակ հենց պատմելու, կազմելու. եւ եթե փորձի, բայց չկարողանա, ուրեմն առաջադրանքը կատարա՞ծ կլինի։ «Որոշիր տառերի եւ հնչյունների քանակը» (31)։ Կրկնվում է բազմիցս. պետք է լիներ «քանակները», այսինքն՝ քանակներն առանձին-առանձին, որպեսզի տարբերությունը երեւա։ «Պատմի՛ր հեքիաթը՝ փոխելով այծերի վարքագիծը» (57)։ Նաեւ՝ աշխարհըմբռնո՞ւմը։

Ինչպես տեսնում ենք, երեխաներն այնքան էլ նախանձելի վիճակում չեն։ Հենց այսպիսի անհեթեթ հարցադրումներով է երեխայի մեջ մեռցվում ազատ մտածելու, խոսելու, արտահայտվելու ցանկությունն իսկ, ուր մնաց ստեղծագործական ներուժի բացահայտումն ու զարգացումը։

Լեզվաոճաբանական պատկերը։ Այստեղ սխալները ծով են եւ բազմատեսակ, ընդ որում՝ ինչպես հեղինակային խոսքում, այնպես էլ դասանյութերում, եւ այս վերջին հանգամանքը նույնպես վկայում է դասանյութերի անհաջող ընտրության մասին։ Ահա նմուշներ։ «Կան ժողովուրդներ, որոնց պատկանող մարդիկ իրենց կյանքի ընթացքում փոխում են երկու, երբեմն էլ երեք անուն։ Եվ դրանից ոչինչ չի փոխվում» (88)։ Մի՞թե սա առաջին դասարանցու մտածողությանը համապատասխանող խոսք է՝ «կան ժողովուրդներ», «ժողովրդին պատկանող մարդ», եւ ինչպե՞ս կարող է անվանափոխության պատճառով ոչինչ չփոխվել. ի՞նչ հասկանա սրանից երեխան։ «Այս շներն ապրում են հրշեջների մոտ, եւ երբ մի որեւէ տեղ հրդեհ է ծագում, նրանք շներին ուղարկում են մանուկներին ազատելու» (94)։ Իրենք մնալով հիմնարկո՞ւմ։ «Ու գեղեցիկ էր Չիչոն անչափ, անհաշիվ» (97)։ Այսպիսի «անհաշիվ գեղեցկությունները» անհաշիվ են գրքում։ «Աղվեսն ասեղի վրա» (106)։ խորհրդավոր վերնագիր է։ «Ամռանը բնության մեջ հասունանում է պտուղների մի մասը...» (166)։ Իսկ բնությունից դո՞ւրս։ «Տարվա եղանակներն այնպես են հաջորդում միմյանց, ինչպես մարդու հասակը» (166)։ Ուրեմն հասակը միմյանց հաջորդո՞ւմ են։ «Գուցե նրա հասակը մյուս տղաներից կարճ էր» (26)։ Ոչ թե «մյուս տղաներից», այլ՝ «մյուս տղաների հասակից». մի՞թե դժվար է այսքան հասարակ բանը տեսնելը։ «Հենց որ կբացվի լույսը» (30)։ Պետք է լիներ «բացվի»։ «Օրերը ամբողջովին կարճանում են» (179)։ Լավ է, որ մասնակիորեն չեն կարճանում։ «Պալարները խոզակաղնու նման մանր կլինեն» (44)։ Պիտի լիներ «խոզակաղնի», խոզակաղնին ծառն է։ «Մտածի՛ր ինչպիսի՞ բառերով կբնութագրես թռչնիկներին» (88)։ «Մտածի՛ր ինչպիսի՞ բառերով կբնութագրես հայրիկին ու Արմանին» (108)։ «Ինչպիսի՞ զգացում առաջացրեց...» (115)։ «Ինչ» բառի փոխարեն «ինչպիսի» բառը գործածելը աղետալի չափերի է հասնում շատերի խոսքում։ «Այդ նպատակի համար ես որոշեցի վեց ամիս մնալ Դվինում» (116)։ Պետք է լիներ «այդ նպատակով»։ «Դուք ճշմարիտ եք» (132)։ Մարդը ոչ ճիշտ է լինում, ոչ էլ ճշմարիտ, այլ լինում է իրավացի։ «Գթառատ ձյունը միայն մերկացած գետնին օգնության է հասնում» (179)։ Դժվար է միանգամից գլխի ընկնել, որ սա պետք է լիներ՝ «Միայն գթառատ ձյունն է մերկացած գետնին օգնության հասնում»։ «Բան դուրս չի գա նրա համար, ով անհաջողությունները հաշվում է» (140)։ «Ամռանը հողային աշխատանքի ամենաեռուն շրջաններից է» (166)։

Քիչ չեն բուն կանոնների ձեւակերպման մեջ եղած լեզվական մեղանչումները։ Օրինակներ։ «Երեք բաղաձայն ունեցող բառերը տողադարձելիս» (81)։ Ուզում է ասել՝ «իրար հաջորդող երեք բաղաձայն ունեցող բառերը տողադարձելիս...»։ «Այբուբենի մեջ եւ-ի մեջ եղած հնչյունները թույլ են միացած։ Հենց տողադարձի նշանը (՝) ընկնում է տառի վրա, հնչյուններն իրարից հեռանում են» (94)։ Հետաքրքիր է՝ այբուբենից դո՞ւրս ինչ է կատարվում, եւ-ի մեջ եղած հնչյուններն ուժե՞ղ են միացած, եւ տողադարձի նշանն ինչպե՞ս է ընկնում տառի վրա։ «Միայն մի բառ կա, որը արտասանում ենք Օ։ Դա ով բառն է» (94)։ Այստեղ միայն կարելի է ասել՝ «Օ՜...»։ «Ընկեր, ընտիր, ըմպել, ըմբիշ, ընձուղտ բառերն սկսվում են ը տառով։ «Ը-ով է սկսվում նաեւ ըստ բառը» (50)։ Ու վե՞րջ։ Վերջացա՞վ ը-ով սկսվող բառերի ցանկը։

Դասի ժամանակ
Չպետք է խոսես։
Միտքդ իմ լույսով
Միշտ լուսավորես (5)։

Նախ երեխան ինչո՞ւ չպետք է դասի ժամանակ խոսի, եթե, ասենք, ուզում է հարց տալ ուսուցչին։ Երկրորդ՝ վերջին երկու տողերը նախադասություն չեն, լինեն էլ, կստացվի անհեթեթ միտք. երեխան իր միտքը չպետք է լուսավորի գրքի լույսով (խոսք տվողը գիրքն է)։

Բերենք եւ մի խումբ բառեր ու արտահայտություններ հեղինակային խոսքից, որոնք անմատչելի են այբբենարանը նոր վերջացրած երեխայի համար, շատ են գրասենյակային, շատ են քերականագիտական, շատ են կաղապարային։

Բանաստեղծության հերոս, բաժնի ստեղծագործություններ, բնութագրող բառեր, ընթերցված նյութերի հերոսներ, հարցեր առաջադրել, նկարել պարբերության տպավորությամբ, օգտագործել արտահայտությունները, որոնք համապատասխանում են..., վանկերի համընկնում, ուշադրություն դարձնել առոգանության վրա, քեզ ի՞նչ հարցեր են մտահոգում, վերարտադրել առանց հարց ու պատասխանի, բնության երեւույթներ, պատմել՝ օգտագործելով կարկաչուն, կարկաչյուն, չնաշխարհիկ բառերը, խաղաղությունը համարել բարիք, ազատության խորհրդանիշ, բոլոր շնչավոր էակներին հատուկ, արտագրել առարկա ցույց տվող բառերը իրենց հասկանիշի հետ միասին եւ այլն։

Տողատակի ծանոթագրությունները։ Սրանք կցնցեն բառարանագիրներին։

կտրուկ խելք- հասկացող, ըմբռնող (25)
ծռվռղել- թռչունների ուրախ ձայներն են (115)
հանդիմանել- նախատել (89)
նախատել- հանդիմանել (137)

ակոս- խոփի բացած փոսը հողի մեջ (43)։ «Խոփ» բառը բացատրության ավելի շատ կարիք ունի, քան «ակոսը»։ Մանավանդ որ ակոս անողն այստեղ խոզն է։ Ընդսմին հիշենք, որ ակոսը երկար, գծաձեւ փոսն է։

Գանձասար- 13-րդ դարի հուշարձան-կոթող Արցախում (119)։ Սա հանրագիտարանային գիտելիք է, որ այս ձեւով հարմար չէ որպես բացատրություն առաջին դասարանցու համար, որը ոչ 13-րդ դարը գիտե, ոչ էլ կոթողը։

ծեգ- արեւածագ, լուսաբաց, ցայգ (Է. Աղայանն ասում է «այգ», ոչ թե «ցայգ»։

Գրքի նկարազարդումը։ Գրքի տեխնիկական խմբագրումն ու նկարազարդումը նույնպես չեն բավարարում ժամանակակից պահանջներին. բազմաթիվ են տեխնիկական խճողումները, անհաջող եւ միօրինակ նկարազարդումները։ Գրքում կա 120 նկար։ Դրանցից 77-ում ներկայացված են զանազան կենդանիներ։ Գյուղական առօրյային ու ծառուծաղկին նվիրված է 30 նկար։ Մնացած մեկ տասնյակ նկարում գործող անձինք տանն են. չես կռահում գյուղո՞ւմ են, թե՞ քաղաքում (քաղաքին նվիրված միայն մի նկար կա)։ Ժամանակակից գիտատեխնիկական նվաճումներից ներկայացված են միայն մի խաղալիք նավ, մի խաղալիք հրթիռ եւ մի տրակտոր։ Բնավ չես ասի, թե սա քսանմեկերորդ դարի դասագիրք է։ Չի զգացվում ժամանակի շունչը։

Ի դեպ՝ նշված թերությունների մի զգալի մասը գալիս է հեղինակների նախորդ՝ «Իմ առաջին ընթերցարանը», դասագրքից (1995 թ.)։

Ամփոփենք։ Դասագրքի բազմապիսի ու բազմաքանակ թերությունները բնավ էլ չեն սպառվում այստեղ նշվածներով։ Բայց վերջիններս, կարծում ենք, լիովին հաստատում են դասագրքին սկզբում մեր տված գնահատականը. մեր առջեւ է իրոք որ արտակարգ անհաջող մի դասագիրք։

Վերջում մենք մեզ թույլ ենք տալիս խոսել մի հետաքրքրաշարժ իրավիճակի մասին։

Այս գործող դասագրքի հեղինակներից Ձ. Գյուլամիրյանը Կրթության բարեփոխումների կենտրոնի տարրական դասարանների հայոց լեզվի առարկայական հանձնաժողովի նախագահն է։ Վերջերս այդ հանձնաժողովի դատին էր հանձնվել մի նոր՝ նույնպես «Մայրենի 1», նշված դասագրքի նկատմամբ այլընտրանքային, փորձնական դասագիրք։ Շահախնդիր կողմի՝ Ձ. Գյուլամիրյանի նախագահությամբ անցկացված նիստում հանձնաժողովն այս դասագրքի մասին, բնականաբար, տվեց բացասական կարծիք՝ առանց որեւէ փաստական հիմնավորման, սոսկ հայտարարությունների ձեւով։ Նշենք միայն, որ 11 հոգուց բաղկացած հանձնաժողովի այս կարծիքի 35-տողանոց տեքստում կա 11 բացահայտ լեզվական եւ տրամաբանական սխալ։ Այսպես է «բարեփոխվում» կրթությունը։

ԱՇՈՏ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
ԱՆԱՀԻՏ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Միջազգային

Անկարան դիվանագիտական շփումների կիզակետում

Շահարկման առարկան Կիպրոսի հիմնախնդիրն է

Պաշտոնական Անկարայի օրակարգում երեք կարեւորագույն խնդիրներն են. դեկտեմբերի 12-13-ը Կոպենհագենում նախատեսվող եվրոպական խորհրդի համաժողովում ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության համար վերջնաժամկետի նշանակումը, Կիպրոսի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի նոր բանածեւը եւ հակաիրաքյան հնարավոր պատերազմում ամերիկյան ուժերի տեղաբաշխման համար երկրի ռազմաբազաների տրամադրումը:

Վերոհիշյալ խնդիրները սերտորեն կապակցված են, եւ դրանց առնչությամբ թուրքական իշխանությունները բուռն գործունեություն են ծավալում, իսկ դրան եվրոպական երկրների կողմից լրջորեն արձագանքում է ԱՄՆ-ը: Դրա վառ ապացույցը շաբաթվա սկզբին Անկարա կատարված հաջորդող այցերն են, որոնց առնչությամբ թուրքական մամուլը գրել է. «Անկարայում են հավաքվում ողջ աշխարհի դիվանագետները»:

Անցած մի քանի օրերին Անկարա այցելեցին Անգլիայի արտգործնախարար Ջեք Սթրոուն, ԱՄՆ փոխպետքարտուղար Մարկ Գրոսմանը, ԱՄՆ պաշտպանության փոխքարտուղար Պոլ Վոլֆովիցը եւ Հունաստանի արտգործնախարար Յորգո Պապանդրեուն: Անկարայում Սթրոուի բանակցությունների գլխավոր թեմաները ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության վերջնաժամկետի առումով խոստացած աջակցությունն էր եւ դրա, այնուամենայնիվ, Կիպրոսի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի բանածեւի նկատմամբ թուրքական իշխանությունների դրական մոտեցումով պայմանավորումը: Այլ կերպ Անգլիայի արտգործնախարարը բանակցություններում փորձեց բանածեւի նկատմամբ տրամադրել Թուրքիայի ղեկավարներին:

Թեեւ Պապանդրեուն բանածեւի առնչությամբ, որպես անմիջական շահագրգիռ կողմ, ավելի զուսպ էր արտահայտվում, սակայն նա եւս խոստացավ, որ Հունաստանը Կոպենհագենում կաջակցի Թուրքիային: Կիպրոսի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի բանածեւի առումով թերեւս հատկանշականը Գրոսմանի այցն էր: Օգտվելով առիթից նշենք, որ նա ժամանակին Անկարայում ԱՄՆ-ի դեսպանն է եղել: Համենայն դեպս, Գրոսմանն Անկարայից մեկնեց Նիկոսիա, որտեղ հանդիպեց Կիպրոսի նախագահ Գլավկոս Քլերիդեսին: Ապա նա անցավ կղզու թուրքական հատվածը, հանդիպեց թուրք ղեկավարների, առավել եւս Ռաուֆ Դենքթաշին ընդդիմադիր կուսակցությունների առաջնորդների հետ, որոնք, ըստ թուրքական թերթերի, ողջունել էին Կիպրոսի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի բանածեւը:

Վերադառնալով Վաշինգտոն, Գրոսմանը հույս հայտնեց, որ կողմերը Կիպրոսի հարցում մինչեւ դեկտեմբերի 12-13-ը Կոպենհագենում կայանալիք եվրոպական խորհրդի համաժողովը համաձայնության կգան: Այնուհետեւ նա, թուրքական պետհեռուստատեսության տվյալներով, ավելացրեց. «ՄԱԿ-ի բանածեւը կիպրական հիմնախնդրի կարգավորման լավագույն առիթներից է, եւ մենք պաշտպանում ենք ԵՄ-ին Կիպրոսի անդամակցությունը»:

Թուրքական պաշտոնական շրջանակները, որոնք բուռն հակազդեցություն են ցուցաբերում Կիպրոսի անդամակցությանը, նախընտրեցին Գրոսմանի հայտարարությունը չմեկնաբանել: Նկատի ունենալով ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության վերջնաժամկետի նշանակման համար ՄԱԿ-ի վերոհիշյալ բանածեւը սակարկելու նրանց տրամադրությունները, հայտարարությունից հազիվ թե գոհ լինեն:

Դեկտեմբերի 4-ին Վաշինգտոն վերադարձավ նաեւ Վոլֆովիցը: Նա հայտարարեց, որ Թուրքիան առանձնակի տեղ ունի հակաիրաքյան պատերազմի սցենարում, եւ նա մտադիր է իր ռազմակայանները տրամադրել ամերիկյան զորքերի տեղաբաշխման համար: Այդ ընթացքում թուրքական թերթերը գրեցին, որ Վոլֆովիցը, հանդիպելով թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի ղեկավարության հետ, խոստացել է առանց Անկարայի իրազեկության որեւէ քայլ չկատարել Հյուսիսային Իրաքում, բացառելով այնտեղ քրդական պետության ձեւավորումը:

Ավելին նույնիսկ գրվեց 25 մլրդ դոլարի փոխհատուցման մասին, որն ԱՄՆ-ի պահանջները բավարարելու դիմաց տրամադրվելու է Թուրքիային: Թուրքական արտաքին գերատեսչությունն անմիջապես արձագանքեց ինչպես Վոլֆովիցին, այնպես էլ թուրքական մամուլին, թե Թուրքիան հակաիրաքյան հնարավոր պատերազմի առնչությամբ որեւէ պարտավորություն չի ստանձնել, իսկ 25 մլրդ դոլարի մասին տեղեկությունները իրականությանը չեն համապատասխանում: Արտգործնախարարության օրինակին գրավոր հայտարարությամբ հետեւեց վարչապետ Աբդուլլահ Գյուլի կառավարությունը, նրան միացավ նաեւ գլխավոր շտաբը:

Հակաիրաքյան պատերազմի հավանականությունը մեծ է, ամերիկյան ուժերին Թուրքիայում տեղակայված ռազմաբազաների տրամադրումը նմանապես: Ինչ վերաբերում է Կոպենհագենում կայանալիք եվրոպական խորհրդի համաժողովին, որտեղ հուսակեցվելու է ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության համար վերջնաժամկետի նշանակման հարցը, եթե Թուրքիան վերջնաժամկետի առնչությամբ Կիպրոսի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի բանածեւն է եվրոպական երկրների հետ սակարկում, ապա Վաշինգտոնը, որպես ազդեցության լծակ, դա օգտագործում է նրա դեմ: Ինչո՞ւ:

Հակաիրաքյան հնարավոր պատերազմում ամերիկյան պահանջներին դիմակայելու հնարավորությունից Թուրքիային զրկելու, Կիպրոսի հիմնահարցի կարգավորման այսպես կոչված նախադրյալների ստեղծումով թուրքերի ուշադրությունը այդ պատերազմին բեւեռելու, ինչպես նաեւ հիմնահարցի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի բանածեւի սակարկումը եվրոպական երկրների հետ կանխելու պատճառներով:

ԵՄ-ի կազմում Անգլիայի կողմին, հանձին Թուրքիայի, մեկ այլ լիազոր ներկայացուցիչ ունենալու Վաշինգտոնի շահագրգռությունները գաղտնիք չեն: Միա թե ինչու Կիպրոսի հիմնահարցը թուրքական իշխանությունների դեմ, որպես ազդեցության լծակ շահարկող այդ նույն Վաշինգտոնը շահագրգռությունների բերումով ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցությանը նպաստելու համար ճնշում է գործադրում եվրոպական երկրների վրա: Այս դեպքում, եթե Կիպրոսի հիմնահարցը պայմանավորվում է ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցությամբ, ապա անդամակցության համար եվրոպական երկրների վրա գործադրվող ամերիկյան ճնշումներն էլ հակաիրաքյան հնարավոր պատերազմում թուրքական իշխանություններին ներկայացված պահանջներով է պայմանավորվում:

ՏԱԳՈՐ ՉԱՔՐՅԱՆ

Կանադացիները պատրաստվում են ստուգել ԱՄՆ-ի զենքի պաշարները

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդագրության համաձայն, խաղաղության պաշտպանության կանադական մի խումբ կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ դեկտեմբերի 4-ին հայտարարել են, որ ցանկանում են կամավորների միջազգային մի խումբ ուղարկել ԱՄՆ այս ձմեռ՝ ստուգելու զենքի պաշարները: «Արմատախիլ անել չարիքը» անվան տակ ստեղծված կոալիցիոն խմբավորումն արդեն սկսել է հավաքագրել կամավորներին «www.rootingoutevil.org» ինտերնետային հասցեով:

Խմբավորման ներկայացուցիչ Քրիսթի Ֆերգյուսոնն ասել է, որ գաղափարը ծագել է հենց նախագահ Ջորջ Բուշի խոսքերից: «Բուշի վարչակարգը քանիցս հայտարարել է, որ ամենավտանգավոր երկրները նրանք են, որոնք.

1. ունեն քիմիական, կենսաբանական եւ միջուկային զենքերի զանգվածային կուտակումներ,
2. անտեսում են ՄԱԿ-ի համապատասխան գործընթացները,
3. մերժում են ստորագրել եւ հարգել միջազգային պայմանագրերը,
4. իշխանության են եկել անօրեն միջոցներով:

Բուշի այս ուղենիշներից պարզ է դառնում, որ Մ. Նահանգների ներկա վարչակարգը մեծ վտանգ է համաշխարհային անվտանգությանը», ասել է Ֆերգյուսոնը:

Նրա համախոհներից Դեյվիդ Լանգիլն ավելացրել է. «Հետեւելով Բուշի առաջարկներին, մենք պահանջում ենք, որ Մ. Նահանգները մեր դիտորդներին անմիջական եւ անկաշկանդ օժանդակություն ցույց տա՝ քննելու երկրում ցանկացած տարածք, այդ թվում նաեւ նախագահական կառույցները»:

«Արմատախիլ անել չարիքը» անվամբ գործող կոալիցիոն խմբավորման մեջ են մտնում «Գրինփիս Կանադան», «Սոցիալական արդարության կենտրոնը» եւ «Հակաիրաքյան պատերազմի դեմ գործող Տորոնտոյի կոմիտեն»: Նրանց պաշտպանում են ամերիկյան այնպիսի խմբավորումներ, ինչպիսիք են «Իրաքի դեմ մղվող պատերազմին վերջ տալու ազգային ցանցը», «Գլոբալ փոխանակումներ» եւ «Խաղաղության եւ ազատության կանանց միջազգային լիգայի Մ. Նահանգների մասնաճյուղը»: Նրանք դեմ են որեւիցե երկրում զենքերի նման կուտակումներին:

ՎՐԱՍՏԱՆ

Նինո Բուրջանաձեն ցնցված է

Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Նինո Բուրջանաձեն, մեկնաբանելով երկրի տարածքում հաճախակի մարդորսության դեպքերը, ասել է. «Վիճակագրությունը չափազանց մռայլ է: Այո, մի քանի տարի առաջ Թբիլիսիում երեկոյան ժամը 5-ից հետո փողոց դուրս գալը վտանգավոր էր ու, փաստորեն, քաղաքը մեռնում էր: Մենք կարծում էինք, թե այդ ժամանակներն արդեն անցյալ են: Բայց այն, ինչն այսօր կատարվում է երկրում, ոչ մի կերպ չի կարելի բնական համարել: Վրաստանը կրկին կարող է ընկնել հանցագործ ամենաթողության ճահիճ»:

Տկն Բուրջանաձեն ուշադրություն է հրավիրել այն փաստին, որ եթե անգամ առեւանգված մարդիկ, ինչպես բրիտանացի բանկիր Պիտեր Շոուն, երկու իսպանացի եւ մեկ լիբանանցի գործարարներն, ազատ են արձակվել, ապա ոստիկանությունը ոչ մի անգամ չի կարողացել ձերբակալել առեւանգիչներին: Այսօր շարունակում է անհայտ մնալ իտալական «Միլան» ֆուտբոլային ակումբի խաղացող Կախա Քալաձեի եղբոր, գերմանացի գործարար Կլաուս Դրոեգի, վանական Վասիլի Մաչիտաձեի, թբիլիսցի աղջնակ Մարիամ Գոգինաշվիլու ճակատագիրը, գրում է «Նեզավիսիմայա գազետան»:

Ամիրան Նացվլիշվիլին գտնվել է անգիտակից վիճակում

Երեկ կեսօրին Քութայիս քաղաքի անտառներից մեկում անգիտակից վիճակում գտնվել է Քութայիսի ավտոգործարանի տնօրեն Ամիրան Նացվլիշվիլին եւ տեղափոխվել հիվանդանոց: Գործարարը ստացել է ուղեղի ցնցում, կողոսկրը ջարդված, մարմնի վրա նկատվել են ֆիզիկական բռնության բազմաթիվ հետքեր: Նացվլիշվիլին առեւանգվել էր վերջերս, առեւանգողները որպես փրկագին պահանջում էին 2 մլն դոլար: Վրացական «Ինտերպրես» գործակալությունը հաղորդում է, որ անանուն հեռախոսազանգ է եղել Նացվլիշվիլու գործարար-ընկերոջը եւ նշվել առեւանգվածի գտնվելու վայրը:

Դեռեւս անհայտ են «ԼՈՒԿօյլի» փոխնախագահի հոր եւ «Սլավնեֆթի» փոխնախագահի մոր ճակատագրերը. երկուսն էլ առեւանգվել են վերջերս, ընդ որում՝ Սադի Շարիֆովն առեւանգվում է երկրորդ անգամ: Առաջին անգամ «ԼՈՒԿօյլի» փոխնախագահի հայրն առեւանգվել էր 1991-ին եւ ազատ արձակվել փրկագին վճարելուց հետո:

Մովլադի Ուդուգովը սպառնում է Վրաստանին

Երեք ահաբեկիչներին Մոսկվային հանձնելու Թբիլիսիի որոշումը խիստ զայրացրել է չեչեն գրոհայինների գլխավոր գաղափարախոս Մ. Ուդուգովին: «Տրիբունա» վրացական թերթին Ուդուգովն ասել է, որ չեչեն մոջահեդները Վրաստանի հանդեպ արտահայտել են բարի կամք, արել հնարավորը, որպեսզի Ռուսաստանին Պանկիսի կիրճում ռազմական գործողություններ սկսելու առիթ չտրվի: «Եթե չեչենները դիմեն պատասխան գործողությունների, ապա Թբիլիսիում իրադարձությունները կզարգանան տհաճ հունով: Վրացական իշխանությունները չգնահատեցին մոջահեդների մեծահոգությունը», ասել է Ուդուգովը:

Զաքաեւն ապաստան է խնդրել Մեծ Բրիտանիայում

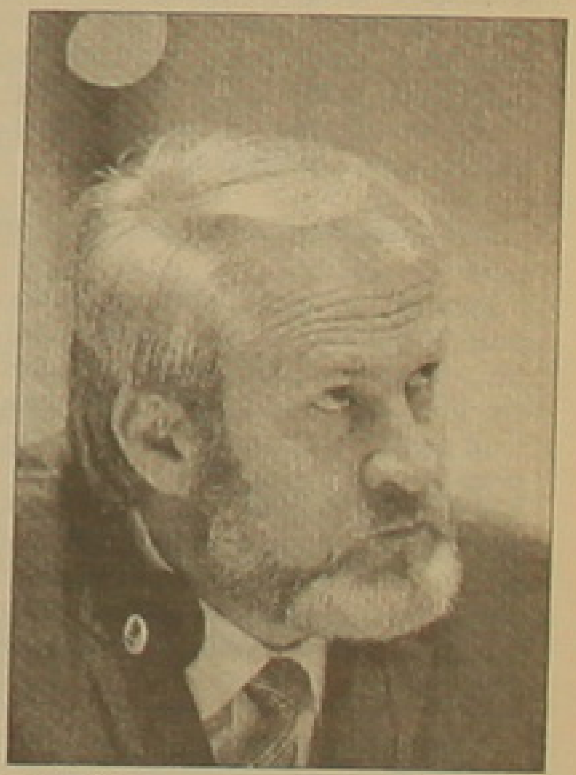

Չեչեն անջատականների բանագնաց Ահմեդ Զաքաեւը քաղաքական ապաստան է խնդրել Մեծ Բրիտանիայում: Այդ մասին «Էխո Մոսկվի» ռադիոկայանի եթերում հայտարարել է Քաղաքացիական ազատությունների հիմնադրամի տնօրեն Ալեքսանդր Գոլդֆարբը: Նա նշել է, որ Զաքաեւը Կոպենհագենից մեկնել է Լոնդոն: Ավելի վաղ HTB հեռուստաընկերությունը հաղորդել էր, թե Զաքաեւը մտադիր է վերադառնալ Չեչնիա:

Լոնդոնի «Հիթրոու» օդանավակայանում վայրէջք կատարելուց հետո Զաքաեւը ձերբակալվել է: Կարճատեւ հարցաքննությունից հետո ոստիկանությունը վերցրել է նրա անձնագիրը: Դրանից հետո Զաքաեւին ազատ են արձակել հայտնի դերասանուհի եւ իրավապաշտպան Վանեսա Ռեդգրեյվի երաշխավորությամբ:

Գոլդֆարբի կարծիքով, Մեծ Բրիտանիայի իշխանությունները զուգահեռաբար քննության կառնեն ապաստան տրամադրելու Զաքաեւի խնդրանքը եւ նրան արտաքսելու Ռուսաստանի իշխանությունների պահանջը:

Հիմնադրամի տնօրենի խոսքերով, Զաքաեւը նախօրոք իմացել էր, որ Մեծ Բրիտանիայում կարող է ձերբակալվել Ինտերպոլին արված համապատասխան հարցապնդման հիման վրա: Ըստ Գոլդֆարբի, նա «հույս է դրել Անգլիայի արդարադատության վրա, քանի որ մեղավոր չէ»:

Ռուսաստանի պահանջով հոկտեմբերի 30-ին Դանիայում ձերբակալված Զաքաեւն այնտեղ կալանքի տակ էր պահվում մինչեւ դեկտեմբերի 3-ը: ՌԴ գլխավոր դատախազությունը Զաքաեւի գործով նյութեր էր տրամադրել դանիական կողմին, բայց պաշտոնական Կոպենհագենը դրանք անբավարար էր համարել չեչեն անջատականների ներկայացուցչին արտաքսելու համար:

Ռուսաստանում Զաքաեւը մեղադրվում է քրեական օրենսգրքի 10 հոդվածներով, այդ թվում սպանությունների, ելուզակության եւ պատանդառության մեջ:

Գրենլանդիան անկախություն է ուզում

Աշխարհի խոշորագույն կղզի Գրենլանդիան, որը Դանիային պատկանող ինքնավար տարածք է, հերթական քայլն է կատարել անկախության ճանապարհին: «Լիբերասիոն» թերթը տեղեկացնում է, որ երեքշաբթի անցկացված օրենսդրական ընտրություններում հաջողության են հասել անկախամետ ուժերը. 39 հազար ընտրողների 55 տոկոսը քվեարկել է սոցիալ-դեմոկրատների եւ ծայրահեղ ձախերի դաշինքի օգտին: Սոցիալ-դեմոկրատների առաջնորդ Հանս Էնոկսենը «Գրենլանդիան՝ գրենլանդացիներին» կարգախոսով անձնական մեծ հաջողության է հասել եւ թերեւս դառնա Գրենլանդիայի վարչապետ:

Դանիայի ազատական-պահպանողական կառավարության ներկայացուցիչը հայտարարել է, թե Դանիան կհարգի գրենլանդացիների ընտրությունը: «Եթե նրանք անկախություն են ուզում, իրենց գործն է», ընդգծել է նա:

Պ. Ռ.

Կինո

Շեքսպիրի հայրենակիցներն այս աշխարհից անդարձ մեկնողի մասին ասում են, թե նա միացավ լուռ մեծամասնությանը: Անցնող տարում այդ լուռ մեծամասնությանը միացան կինոաշխարհի մի շարք նշանավոր դեմքեր: Բայց դժվար է ընդունել, թե նրանք հեռացան այն «անհայտ երկիրը», որի «սահմանից ոչ մի ուղեւոր չի վերադառնում», ինչպես Շեքսպիրը իրեն է հավաստիացնում իշխան Համլետի շուրթերով: Այս մարդկանց «անհնարին» վերադարձին կարելի է ականատես դառնալ նրանց կինոգործերում:

IN MEMORIAM

I - V. 2002

ԱՆՐԻ ՎԵՌՆՅՈՅ

11/ 01/ 2002

Նրա անունը հայ հանդիսատեսի հիշողության մեջ ամենից առաջ զուգորդվում է 90-ականներին սկզբին ապարեզ եկած «Մայրիկ» եւ «Պարադի փողոց, 588» ֆիլմերի հետ: Անձնական հուշերից հյուսված այս մելոդրամները Ռոդոսթոյից սերող Աշոտ Մալաքյանի հիացական տուրքն էին իր ազգանդական ընտանիքին ու հայկական արմատներին, դարձ ի շրջանս յուր, որ եզրափակեց նրա գրեթե կեսդարյա կինոուղին: Այդ տասնամյակների ընթացքում Վեռնյոյը նկարահանեց 36 լիամետրաժ ֆիլմ՝ Գաբենի, Դելոնի, Բելմոնդոյի, Մոնտանի, Վենտուրայի նման աստղերի մասնակցությամբ: Նա ամերիկյան թրիլերի ֆրանսիական տարբերակի՝ պոլարի հմուտ վարպետ էր: «Սարսափ քաղաքում» ֆիլմի հերոսի՝ մոլագար մարդասպանին հետամուտ ոստիկանության կոմիսար Լեթերյեի մասին ասում են, թե Փարիզի կենտրոնում վեսթերն է խաղում: Այդ նույնը կարելի էր ասել եւ հենց իր՝ Վեռնյոյի մասին: Նա սկզբից եւեթ նախընտրել էր այն կինոն, որն ընդունված է ժամանցիկ, շահութաբեր կոչել: Բայց Վեռնյոյը նրանցից էր, ովքեր այդ տիպականներից խուսված՝ ամեն կերպ ձգնել են լայն սպառման կինեմատոգրաֆի հարգը բարձրացնել: Մեր հայրենակցի ֆիլմերը լի են փոխաբերություններով, գրական հղումներով ու դիցաբանական զուգահեռներով, իսկ հումորի զգացման փայլատակումներից մեկը «Օձը» ֆիլմում Յուլ Բրիների մարմնավորած խորհրդային հետախույզ վկայողն է՝ մի կտրիճ խնող, որին ուտելիս է ծառայում հենց օդու բաժակը: Վեռնյոյն իր գործի մեծ վարպետն էր եւ մահից մեկ տարի առաջ՝ 80-ամյակը բոլորելով, ընտրվել էր Ֆրանսիական գեղարվեստի ակադեմիայի անդամ:

ԹԵԴ ԴԵՄԻ

14/ 01/ 2002

Ամերիկացի հայտնի ռեժիսոր Ջոնաթան Դեմիի եղբորորդին վախճանվեց 38 տարեկանում՝ սրտի նոպայից, Սանտա Մոնիկայի դպրոցներից մեկի բակում բասկետբոլ խաղալիս (դա բարեգործական մրցախաղ էր՝ հայտնի մարդկանց մասնակցությամբ): Նա նոր էր հասցրել դուրս գալ մեծ կինոուղի՝ Ջոնի Դեփին եւ Պենելոպե Կրուզին նկարահանելով «Կոկային» ֆիլմում, իսկ մահից երկու ամիս առաջ հայր էր դարձել:

ԱՍՏՐԻԴ ԼԻՆԴԳՐԵՆ

28/ 01/ 2002

Աշխարհի ամենաժողովրդական տասնյակներից մեկը 1999-ին առաջադրվեց Նոբելյան մրցանակի, բայց այդ մրցանակը շատերի համոզմամբ՝ հանճարեղ մանկագրին բաժին չընկավ: Ինչեւէ, Լինդգրենի հորինած հերոսները՝ Պետիկն ու տանիքում ապրող Կառլսոնը, երկարագուլպա Պեպին, Միոն, էմիլը, ավազակի դուստր Ռոնին, գրքերի էջերից վաղուց են էկրան փոխադրվել՝ բազմապատկելով իրենց հեղինակի փառքը: Լինդգրենն ինքը շատ էր նեղվում այդ փառքից ու համընդհանուր ուշադրությունից եւ վերջին տարիներին ապրում էր կղզում: Նա 95 տարեկան էր, երբ հեռացավ կյանքից:

ՅԻԼԴԵԳԱՐԴ ՔՆԵՖ

01/ 02/ 2002

Նրա նախապատերազմյան կյանքն անգամ կինո է հիշեցնում: Դաշնակիցների օկուպացված Գերմանիայում Յիլդեգարդը ծպտվել էր տղայի կերպարանքի տակ եւ այնքան համոզիչ էր այդ «կերպարում», որ հայտնվեց խորհրդային զորքի ռազմագերիների ճամբարում, որտեղից հրաշքով հաջողվեց փախչել: 1946-ին նա նկարահանվեց «Մարդասպանները մեր մեջ են» անդրանիկ արեւմտագերմանական ֆիլմում: Քնեֆն առաջին գերմանուհին էր, որ մերկացավ կինոխցիկի առաջ, բայց երբ կաթոլիկ եկեղեցու նախաձեռնությամբ արժանացավ սուրբ հայրերին մասնացույց արեց, թե հարկավոր էր ձայնը բարձրացնել Օսվենցիմի դեմ, իսկ «մերկ հետույքը մեր կյանքի առօրյա բաներից է»: Դեյվիդ Սելզնիկը նրան կանչում էր Հոլիվուդ՝ այն պայմանով, որ անունը փոխի եւ գերմանուհուց վերածվի ավստրուհու, բայց Յիլդեգարդը ամենազոր կինոարտադրողին գրողի ծոցն ուղարկեց: 70-ականներին նա գրեթե հեռացավ կինոյից, եւ մերթընդմերթ հայտնվում էր միայն կախարդուհիների, ռուս իշխանուհիների ու տարօրինակ պառավների փոքրիկ դերերում: Քնեֆի ինքնակենսագրական գիրքը լի է անպատշաճ մանրամասներով, իսկ 1983-ին լույս տեսավ նրա հուշագրությունը վաղամեռիկ Ռոմի Շնայդերի մասին: Այս արտասովոր կինը արդեն 77 տարեկան էր, երբ թոքերի բորբոքումից վախճանվեց բեռլինյան հիվանդանոցում:

ԼԵՎ ԿՈՒԼԻՋԱՆՈՎ

18/ 02/ 2002

1924-ին Թիֆլիսում ծնված մեր ազգակիցը խորհրդային տարիներին տիտղոսավոր ռեժիսոր էր եւ պաշտոնատար անձ՝ ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ, Սոցիալիստական աշխատանքի հերոս, դոցենտ, Խորհրդային Միության կինեմատոգրաֆիստների միության 1-ին քարտուղար: Բայց նա քերծռանդ գաղափարախոսական մարշրուտների շարքին երբեք չի պատկանել, թեեւ անդրադարձել է Լենինի կենսագրությանն ու հեռուստասերիալ նկարահանել Կառլ Մարքսի մասին: Կուլիջանով ռեժիսորի մասին պատմությունը կդաշի «Տունը, որտեղ ապրում եմ», «Երբ ծառերը մեծ էին» կամերային դրամաներով եւ Դոստոեւսկու «Ոճիր եւ պատիժ» վեպի էկրանացմամբ: Նրա նախավերջին ֆիլմը կոչվում էր «Մեռնելը սարսափելի չէ», մինչդեռ Կուլիջանովի մահը վրա հասավ երկարատեւ հիվանդությունից հետո:

ՉԱՔ ՋՈՆՍ

22/ 02/ 2002

Ամերիկյան մուլտիպլիկացիայի ռահվիրան ապրեց մինչեւ 89 տարի, 400 մուլտֆիլմ ինքը նկարեց, նույնքանի էլ պրոդյուսերը եղավ: Նրա ծեռի տակ ծնված հերոսներից են հանրահայտ Թոմն ու Ջերին, իսկ սրանց չեն զիջում եւ մյուսները, որոնցից մեկը, զենքն ամենուր քարշ տալով իր հետ, քրթմնջում է, թե կուզեր «հրացանով ճագար սպանել», թեեւ շատ քնքուշ զգացումներ է տածում «ճագարի» հանդեպ:

ԲՈՐԻՍ ՍԻՉԿԻՆ

21/ 03/ 2002

Բուբա Կաստորսկու վառվռուն կերպարը՝ Էդմոնդ Քեոսայանի «Անորսալի վրիժառուներում», մեկընդմիշտ մնաց Սիչկինի այցետոմսը: Վերջին 20 տարին նա ապրում էր ԱՄՆ-ում, որտեղ հազարից մեկ երեւում էր էկրանին եւ Օլիվեր Սթոունի «Նիքսոն» ֆիլմում հայտնվեց նույնիսկ Բրեժնեւի դերում՝ ինչ հիշեցնելով վերջինիս: Սիչկինը 79 տարեկան էր, երբ իր մահկանացուն կնքեց Նյու Յորքում:

ԴԱԴԼԻ ՄՈՒՐ

27/ 03/ 2002

«Մոնթի Փայթոն» լեգենդար կոմիկական խումբը, ասում են, շատ բանով է պարտական Մուրին, որը ոչ միայն առաջնակարգ կատակերգու էր, այլեւ դաշնակահար ու երաժշտահան: Մյուսները հավաստիացնում են, թե այս տաղանդավոր անգլիացու կարիերան Հոլիվուդում կարող էր նախանձելի լինել, եթե նա խմիչքի հանդեպ այնպիսի սեր չունենար, ինչպես իր հերոսը՝ «Արթուր» ֆիլմում: Վերջին երկու տարին Մուրը գամված էր հաշմանդամի սայլակին: Երբ անցյալ տարի թագուհին իր նշանավոր հպատակին արժանացրեց Բրիտանական կայսրության շքանշանի, նա արդեն զրկվել էր խոսելու ընդունակությունից: Դադլի Մուրը 66 տարեկան էր:

ԲԻԼԻ ՈՒԱՅԼԴԵՐ

28/ 03/ 2002

Հոլիվուդի հնաբնակներից մեկին այնքան երկարատեւ կյանք բաժին ընկավ, որ երբ BBC-ն հաղորդում էր պատրաստում 95 տարեկանում վախճանված Ուայլդերի հիշատակին, չհաջողվեց գտնել գեթ մեկին, ով աշխատել էր ռեժիսորի հետ նրա լավագույն տարիներին: Ծագումով հրեա Սեմյուել Ուայլդերը, որն ամբողջ կյանքն ապրեց Բիլի անունով, ինչպես Ամերիկայի մասին երազող մայրն էր նրան փաղաքշաբար կոչում, ծնվել է Ավստրո-Հունգարիայում: Նա անգլերեն 100 բառ գիտեր, երբ ֆաշիստական Գերմանիայից փախչելով՝ 1934-ին եկավ Ամերիկա: Ուայլդերը մինչեւ վերջ էլ չազատվեց օտարերկրացու առոգանությունից եւ անգլերենի հետ կապված հոգսերի պատճառով, իր սցենարները գրելիս, հաճախ էր դիմում համահեղինակների օգնությանը: Բայց Հոլիվուդում հայտնվելուց մեկ տարի անց նա արդեն «Օսկար» ստացավ «Նինոչկա» ֆիլմի սցենարի համար, մի ֆիլմ, որը երեւի թե միակն է, ուր սֆինքսի պես խորհրդավոր Գրետա Գարբոն լիաթոք ծիծաղում է: Իսկ 1960-ին Ուայլդերը դարձավ առաջինը, ով մեկ տարում երեք «Օսկարի» արժանացավ («Բնակարանի»՝ որպես լավագույն ֆիլմի, ռեժիսորական աշխատանքի եւ սցենարի համար): Նա ամենակերպ պես աշխատել է բոլոր ժանրերում, նկարահանել՝ Գլորիա Սուենսոնին, Մառլեն Դիթրիխին, Մերիլին Մոնրոյին, Օդրի Հեփբըրնին ու Շիրլի Մաքլեյնին: Ուայլդերի սիրած դերասանը Ջեք Լեմոնն էր, որի հետ աշխատել է «Ջազում միայն աղջիկներ են», «Բնակարան» ֆիլմերում, իսկ մյուսները ամենից հաճախ վասակել են սրալեզու Ուայլդերի թունոտ ծաղրը: 80-ականներին նա թողեց կինոն, բայց երբ Սփիլբերգը նախապատրաստում էր «Շինդլերի ցուցակը», պատրաստ էր ֆիլմի ռեժիսորը դառնալ, քանի որ նրա ընտանիքը զոհվել էր Օսվենցիմում: Ուայլդերը շատ փառասեր մարդ էր՝ ամբողջ կյանքում՝ հոչակին հետամուտ եւ տանը հասուկ սենյակ ուներ իր բազմաթիվ մրցանակների համար: Վերջին տարիներին նա զբաղված էր ավանգարդիստական գեղանկարչության իր հավաքածուն համալրելով:

ԱՆԴՐԵՅ ՌՈՍՏՈՑԿԻ

06/ 05/ 2002

45-ամյա Անդրեյը հոր՝ կինոռեժիսոր Ստանիսլավ Ռոստոցկու մահից հետո, մեկ տարուց էլ քիչ ապրեց: Սուխումի մոտակա լեռներում՝ նկարահանումների ժամանակ, նա ողբերգական պատահարի զոհ դարձավ: Ռոստոցկին վտանգավոր դրվագներում կասկադյորների ծառայություններից չէր օգտվում, այդ մասնագիտությունը ինքն էլ էր յուրացրել: Նրան վստահում էին հենց հոգով ու մարմնով ուժեղ հերոսների դերեր, որոնց թվում էին եւ պատմական դեմքեր՝ Դենիս Դավիդով, Նիկոլայ 2-րդ, Գայդար, Դունդիչ:

ԻՎ ՌՈԲԵՐ

10/ 05/ 2002

Տղարանի նախկին գրաշարին վիճակված էր դերասան դառնալ, ապա եւ՝ ֆրանսիական կատակերգության ամենահաջողակ դեմքերից մեկը, չնայած ռեժիսորն ինքը մեծ ճանաչում գտած իր ֆիլմերը՝ բարձրահասակ շիկահերի մասին, համարում էր ձախողված: Թախիծը հետզհետե խտանում էր Ռոբերի գործերում, եւ արդեն թոշնած Մյու-Մյուն նրա «Մոնպառնաս/ Գլադիերի» ֆիլմում հասկանում էր, որ կյանքն ապրել է: 82-ամյա Ռոբերն այս աշխարհին հրաժեշտ տալիս հազիվ թե հիշում էր 25 տարի առաջ նկարահանած իր ֆիլմի վերնագիրը՝ «Մենք բոլորս դրախտ ենք ընկնում»:

Անրի Վեռնոյ «Սարսափ քաղաքում»

Բիլի Ուայլդեր. «Սանսեթ բուլվար»

ՎԻՏԱԼԻ ՍՈԼՈՄԻՆ

27/ 05/ 2002

Նրա ապրած 60 տարիներից 40-ն անցել է Մոսկվայի Փոքր թատրոնում ու կինոյում: Յուրի Սոլոմինի՝ նորին գերազանցության համհարզի կերպար եղբայրը դոկտոր Վաթսոնն էր, որը, ըստ «Premiere» հանդեսի, «գրական «կահույքից» վերածվել էր վանդականախշ վերարկուով ու խորամանկ ժպիտով հրաշալի ջենթլմենի», ուստի «երբ Ելենա Սաֆոնովան «Ձմռան բալ»-ում վերադառնում էր Վադիմի մոտ՝ տեղափոխվելով նրա հին «ժիգուլին», կին հանդիսատեսները հասկանում էին նրան»:

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆԵՐ

■ «Վարդագույն հովազի» յուրս մասերում Փիթեր Սելերսի հետ նկարահանված Բերթ Քուոքը հայտնվում է նաեւ «Դոկտոր Ֆու Մանչուի սատանայական դավադրությունը» ֆիլմի մի դրվագում: Սելերսը, նայելով նրան, ասում է. «Ձեր դեմքը ծանոթ է թվում»:

Այն լեզուն, որով խոսում է այլմոլորակային Լիլուն «Հինգերորդ տարր» ֆիլմում, հորինել է ռեժիսոր Լյուկ Բեսոնը, իսկ կատարելագործել՝ Լիլուի դերակատարուհի Միլլա Յովովիչը: Նկարահանումների վերջում նրանք արդեն ազատորեն հաղորդակցվում էին այդ լեզվով:

■ «Ֆանտոցցի» ֆիլմի հերոսն Իտալիայում այնքան ճանաչված է, որ իտալերենում լայն տարածում է գտել «fantozziano» բառը, որով կոչում են Ֆանտոցցիի նման ձախորդակ մարդուն:

■ «Անընկճելին» մարտաֆիլմի տեսարաններից մեկում ոստիկանը Բրյուս Ուիլիսի հերոսին «գրողի տարած բարեկամ» է անվանում: Իսկ Ուիլիսը դերասան դառնալուց առաջ հենց բարմեն է եղել:

■ «Ելիսա» կինոմյուզիքլում Սադոննան ռեկորդ է սահմանել՝ 85 անգամ փոխելով զգեստը:

Հնէաբան Սառա Հարդինգի դերը Սփիլբերգի «Կորսված աշխարհ» ֆանտաստիկ ֆիլմում նախապես առաջարկվել է Ժյուլիետ Բինոշին, որը, ի պատասխան, հայտարարել է, թե նման կինոնկարում կարող էր միայն դինոզավրի դեր խաղալ: Ջուլիան Մուրը նույն կարծիքին չէր, դրա համար էլ դերը բաժին ընկավ նրան:

■ «Լեոնը» ֆիլմի տեսարաններից մեկի նկարահանման ժամանակ, որին մի քանի ոստիկանական մեքենաներ էին մասնակցում, փողոցով վազում էր խանութը հենց նոր կողոպտած մի մարդ: Գլխի չընկնելով, որ պարզապես կինո է նկարահանվում նա, առանց երկարաբանելու մտածելու, հանձնվեց ոստիկանի համազգեստ հագած սպասողներին:

Արժե դիտել

12 դեկտեմբերի, 24.00 Երեւան

■ **«Ջուր փետուր»**★: Ռեժիսոր՝ Շեքար Կապուր: Դերերում. Հիթ Լեջեր, Ուես Բենթլի, Քեյթ Հադսոն, Ջիմոն Հաունու: ԱՄՆ, 2002:

1898-ին Սուդանում, Բրիտանական կայսրության բանակի կազմում կռվել չցանկացող սպան, ջուր փետուր ստանալով ընկերներից՝ իբրեւ իր վախկոտության խորհրդանշան, վճռում է հակառակն ապացուցել:

13 դեկտեմբերի, 00.15 Արմեն-Ակոբ

■ **«Ամպերից այն կողմ»**★★: Ռեժիսոր՝ Միքելանջելո Անտոնիոնի: Դերերում. Ջոն Մալկովիչ, Քիմ Ռոսսի Սթյուարթ, Ինես Սաստրե, Սոֆի Մարսո, Ֆանի Արդան, Ժան Ռենո, Իրեն Ժակոբ, Վենսան Պերես: Ֆրանսիա, 1995:

Ջոկ քախծալի նովել՝ սիրո անտուն ճիգերի մասին:

14 դեկտեմբերի, 22.50 Յ1

■ **«Ջինջերը եւ Ֆրեդը»**★★: Ռեժիսոր՝ Ֆեդերիկո Ֆելլինի: Դերերում. Ջուլիետա Մազինա, Մարչելլո Մաստրոյաննի: Իտալիա - Ֆրանսիա, 1985:

Արդեն տարեց պարողների զույգը, որ ժամանակին ճանաչման է հասել՝ հոլիվուդյան աստղեր Ջինջեր Ռոջերսին եւ Ֆրեդ Աստերին նմանակելով, տարիներ անց վերստին հանդիպում է՝ ամանորյա հեռուստաշոուին մասնակցելու:

15 դեկտեմբերի, 23.30 Յ1

■ **«Սպանիչ ամառ»**★★★: Ռեժիսոր՝ Ժան Բեկեր: Դերերում. Իզաբել Աջանի, Ալեն Սուշոն, Սյուզան Ֆլոն, Միշել Գալաբրյու: Ֆրանսիա, 1983:

Հոգեբանական դրամա, որի դյուրազգաց հերոսուհու դերակատարումը անկրկնելի Ի. Աջանիին «Սեզար» մրցանակ է բերել:

15 դեկտեմբերի, 00.10 Արմեն-Ակոբ

■ **«Կարմեն»**★★: Ռեժիսոր՝ Ֆրանչեսկո Ռոզի: Դերերում. Ջուլիա Միխենես-Ջոնսոն, Պլասիդո Դոմինգո, Ռուջջերո Ռայմոնդի: Ֆրանսիա-Իտալիա, 1984:

Ֆիլմ-օպերա՝ Բիզեի հանրահայտ ստեղծագործության էկրանացումը:

15 դեկտեմբերի, 01.05 1-ый канал

■ **«Ռոյալ» խաղատունը»**★: Ռեժիսորներ՝ Ջոն Հյուսթոն, Քեն Հյուզ, Վել Գեստ, Ռոբերտ Փերիշ, Ջո Մաքգրաթ: Դերերում. Դեյվիդ Նայվեն, Փիթեր Սելերս, Ուրսուլա Անդրես, Օրսոն Ուելս, Վուդի Ալեն, Դեբորա Քեր, Ուիլյամ Հոլդեն, Ժան-Պոլ Բելմոնդո: Մեծ Բրիտանիա, 1967:

Զվարճալի պարոդիա, որի թիրախը գեղարտեստ Ջեյմս Բոնդի կերպարն է:

Էջը պատրաստեց
ԶԱՎԵՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ

ՄՐՑՈՒՅԹԻ ՀՐԱՎԵՐ

Պայմանագրի համարը. OIF3/Ch.St.Const/025
Վարկի համարը. 3095 AM

Սույն հայտարարությունը տրվում է նախկինում 2002 թ. նոյեմբերի 12 հայտարարված «Քլորակայանների վերանորոգում» մրցույթի վերջնաժամկետը երկարաձգելու նպատակով:

1. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը համաշխարհային բանկից /Միջազգային Զարգացման ընկերակցությունից (IDA) նպատակաուղղված վարկ է ստացել Համայնքային զարգացման ծրագրի ծախսերի համար եւ մտադրվում է օգտագործել միջոցների մի մասը ըստ պայմանագրի նախընտրելի վճարումներ կատարելու համար, որի իրականացման համար հայտարարվում է հրավեր:

2. *Երեւանի «Ջրմուղ-Կոյուղի» ՓԲ ընկերության օպերատոր «էյ. Յուքիլիթի»-ն* (գործատու) սույնով հրավիրում է Ձեզ գնային առաջարկ ներկայացնել *«ԵՋԿԸ ՔԼՈՐԱԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒՄ»* աշխատանքների իրականացման համար: Փաստաթղթերը կարելի է ձեռք բերել *«Համայնքային զարգացման ծրագրի ղեկավարման գրասենյակ» ՊՀ-ից Աբովյան 62ա, Երեւան 375025, ՀՀ*, փաթեթի համար վճարելով 5000 /հինգ հազար/ դրամ անփոխհատուցելի գումար:

3. Ձեր գնային առաջարկի պատրաստման համար կից ներկայացնում ենք անհրաժեշտ գծագրերը, մասնագրերը եւ աշխատանքների ծավալներն ու ներկայացվող գնային առաջարկի ձեւի նմուշը: Ձեր գնային առաջարկը կից ներկայացված ֆորմատով պետք է ծրարում կնքվի, հասցեագրվի եւ առաքվի ներքոհիշյալ հասցեով: Գնային առաջարկը պետք է ուղեկցվի 500 000 (հինգ հարյուր հազար) հայկական դրամ հայտային երաշխիքով:

4. Հայտողից պահանջվող նմանատիպ աշխատանքների ծավալն անցած երեք տարիների ընթացքում պետք է կազմի 20 000 000 (քսան միլիոն) հայկական դրամ: Հայտողի կողմից ներկայացվելիք պայմանագրի համար կարեւոր սարքավորումներն են՝ ավտո կռունկ, Q=5տ /2հատ/. Ավտոբետոնախառնիչ ԿԹ-159 կամ ԿՐ-92-1A /2հատ/.էքսկավատոր ԵԿ-3322A /2հատ/. կոմպրեսոր, հարվածահատ մուրճով /1 հատ/: Հաջողակ հայտողի դյուրիրացնելի միջոցների նվազագույն եւ/կամ պայմանագրով ստանձնած վարկային միջոցների զուտ չափը պետք է լինի 10.000 (տասը հազար) ԱՄՆ դոլարին համարժեք:

Անհրաժեշտ է ներկայացնել նաեւ
- Նմանատիպ գործարաններում կատարած շինարարական աշխատանքների մասին վկայող փաստաթղթեր,
- բանվոր-ծառայողների սանգոտի մուտք գործելու համար համապատասխան բժշկական փաստաթուղթ:

«Համայնքային զարգացման ծրագրի ղեկավարման գրասենյակ» ՊՀ՝ Աբովյան 62ա Երեւան 375025, ՀՀ
Հեռ: 56-95-20, Ֆաքս: 56-93-54 «էյ. Յուքիլիթի» անունով:

5. Ձեր գնային առաջարկն ուժի մեջ կլինի 30 (երեսուն) օրվա ընթացքում՝ սկսած 2002թ-ի դեկտեմբերի 20-ից: Հայտային երաշխիքի վավերականության համարվելու ժամկետն է 2003 թ-ի փետրվարի 20-ը:

6. Կապալառուն, որը հետ է վերցնում իր գնային առաջարկը գործող ժամկետի ընթացքում եւ/կամ հրաժարվում է ընդունել պայմանագրի շնորհումը, շնորհվելու դեպքում կհանվի երկու տարի ժամկետով ծրագրի կապալառուների ցուցակից, իսկ հայտային երաշխիքը կառգրավվի:

7. Ձեր տեղեկության եւ ուղեցույցի նպատակով կտրամադրվեն «Հայտատուների ցուցումներ» եւ «Պայմանագրի պայմաններ» դրույթները:

8. Գումարը պետք է հաշվարկված լինի այն ըմբռնմամբ, որ պայմանագրի ընդհանուր գումարի 80%-ը ֆինանսավորվում է Համաշխարհային բանկի վարկային միջոցներից, որոնց նկատմամբ կիրառվում են հարկային արտոնություններ: Իսկ պայմանագրի գումարի 20%-ը հանդիսանում է ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում, որը ենթակա է հարկման:

9. Ձեր գնային առաջարկը պետք է ներկայացվի մինչեւ 2002 թ-ի դեկտեմբերի 20-ը, տեղական ժամանակով ժամը 17:00: Գնային առաջարկները կբացվեն հրապարակավ, կապալառուների ներկայացուցիչների ներկայությամբ, որոնք ցանկություն կհայտնեն ներկա լինել, 2002 թ-ի դեկտեմբերի 20-ին տեղական ժամանակով ժամը 17:00-ին, անմիջապես մրցառի ներկայացման վերջնաժամկետից հետո, հետեւյալ հասցեով

«Համայնքային զարգացման ծրագրի ղեկավարման գրասենյակ» ՊՀ
Աբովյան 62ա Երեւան 375025, ՀՀ:

ՄՐՑՈՒՅԹԻ ՀՐԱՎԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Փականների եւ կցաշուրթերի ադապտորների մատակարարում

Վարկի համարը. No. 3095 AM
Պայմանագրի համարը CIF3/GValve/002

Առաջարկների այս հրավերը առաջնորդվում է «Դիվելոփմենթ բիզնես» ամսագրի 2002թ.-ի հունվարի 31-ի թիվ 575 համարում զետեղված այս ծրագրի համար մրցութային գնումների ընդհանուր հայտարարությամբ:

Հայաստանի Հանրապետությունը ստացել է վարկ Միջազգային զարգացման ընկերակցությունից (ՄԶԸ).- «Համայնքային զարգացման ծրագրի» ծախսերը ֆինանսավորելու համար, եւ մտադիր է օգտագործել այս վարկի գումարներից մի մասը CIF3/GValve/002 պայմանագրի շրջանակներում վճարումներ կատարելու նպատակով:

Երեւանի «Ջրմուղ-Կոյուղի» ընկերության անունից իտալական «էյ. Յուքիլիթի» ընկերությունը (Օպերատորը), 4 տարվա կառավարման պայմանագրի շրջանակներում, սույնով հրավիրում է ՀԲ կողմից ընդունելի երկրներից մասնակիցներին մասնակցել 344 կոմպլեկտ 50-700մմ տրամագծի մղափականների, 150-400 մմ տրամագծի 21 հատ ճնշումը նվազեցնող փականների եւ 494 հատ մինչեւ 900մմ տրամագծի կցաշուրթերի ադապտորների մատակարարում մատակարարման մրցույթին եւ ներկայացնել փակ կնքված ծրարներով առաջարկներ: Մատակարարումը 90 օրվա ընթացքում ակրեդիտիվի բացումից հետո:

Մրցույթի գործընթացը կվարվի միջազգային մրցութային գնումների ընթացակարգերով, որոնք սահմանվում են Համաշխարհային բանկի ուղեցույցերում, այդ թվում 1995թ.-ի հունվարի «ՎԶՄԲ փոխառությունների եւ ՄԶԸ-ի վարկերի շրջանակներում մրցութային գնումներ» փաստաթուղթը (վերանայված 1996թ.-ի հունվարին եւ օգոստոսին, 1997թ.-ի սեպտեմբերին եւ 1999թ.-ի հունվարին) եւ բաց կլինի մասնակցելու իրավունք ունեցող բոլոր երկրների մասնակիցների համար ուղեցույցերում սահմանված կարգով:

Հետաքրքրություն արտահայտող հայտատուները կարող են հետագա տեղեկատվություն ստանալ, ինչպես նաեւ Մրցառային փաթեթը ձեռք բերել «ՀԶԾՂԳ» ՊԶ-ից ներքոհիշյալ հասցեով աշխատանքային օրերին ժամը 9:00-18:00:

Մրցառային փաթեթը անգլերեն լեզվով կարելի ձեռք բերել գրավոր դիմում ներկայացնելուց եւ անփոխհատուցելի 100 ԱՄՆ դոլար վճարում կատարելուց հետո: Վճարման ձեւն է՝ անմիջական դեպոզիտ HSBC բանկի No. 001-155563-101 հ/հ (Երեւան, Հայաստան) կամ կանխիկ դրամարկղային չեկ:

Փաստաթղթերը պետք է ուղարկվեն ավիափոստով արտասահմանյան առաքման դեպքում եւ սովորական փոստով կամ առաքող այլ կազմակերպության միջոցով տեղական առաքման դեպքում:

Գնային առաջարկները պետք է ներկայացվեն մինչեւ 2003 թ-ի հունվարի 24-ը տեղական ժամանակով ժամը 17:00: Բոլոր հայտերը պետք է ուղեկցվեն 9000 ԱՄՆ դոլար կամ համարժեք ազատ փոխանակվող այլ արժույթով կամ համարժեք ՀԴ գումարի չափով հայտային երաշխիքով:

Ուշացված հայտերը մերժվում են: Գնային առաջարկները կբացվեն հրապարակավ հայտատուների ներկայացուցիչների ներկայությամբ, որոնք ցանկություն կհայտնեն ներկա լինել 2003թ. հունվարի 24-ին տեղական ժամանակով ժամը 17:00 անմիջապես մրցառի ներկայացման վերջնաժամկետից հետո, հետեւյալ հասցեով

«Համայնքային զարգացման ծրագրի ղեկավարման գրասենյակ» ՊՀ
Աբովյան 62ա Երեւան 375025, ՀՀ:
Հեռ: (374-1) 54-43-32
Ֆաքս: (374-1) 56-93-54
E-mail: mdpiu@arminco.com

ՄՐՑՈՒՅԹԻ ՀՐԱՎԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Պողպատյա խողովակներ, կցաշուրթեր եւ կցորդիչներ

Վարկ թիվ. 3095 AM
Պայմանագիր/Առաջարկ թիվ. CIF3/PIPES/003

Առաջարկների այս հրավերը առաջնորդվում է «Դիվելոփմենթ բիզնես» ամսագրի **2002թ.-ի հունվարի 31-ի թիվ 575** համարում զետեղված այս ծրագրի համար մրցութային գնումների ընդհանուր հայտարարությամբ:

Հայաստանի Հանրապետությունը *ստացել է վարկ* ***Միջազգային զարգացման ընկերակցությունից (ՄԶԸ)*** Համայնքային զարգացման ծրագրի ծախսերը ֆինանսավորելու համար եւ մտադիր է օգտագործել այս վարկի գումարներից մի մասը **CIF3/PIPES/003** պայմանագրի շրջանակներում վճարումներ կատարելու նպատակով:

Երեւանի «Ջրմուղ-Կոյուղի» Ընկերության անունից իտալական էյ. Յուքիլիթի ընկերությունը (Օպերատորը), 4 տարվա կառավարման պայմանագրի շրջանակներում, սույնով հրավիրում է ՀԲ կողմից ընդունելի երկրներից մասնակիցներին մասնակցել 35,265.00 գծամետր ընդհանուր երկարությամբ եւ 50-600մմ տրամագծով արտաքինից եւ ներքինից մեկուսացված պողպատյա խողովակների, կցաշուրթերի եւ կցորդիչների մատակարարման մրցույթին եւ ներկայացնել փակ կնքված ծրարներով առաջարկներ: Մատակարարումը 120 օրվա ընթացքում ակրեդիտիվի բացումից հետո:

Մրցույթի գործընթացը կվարվի միջազգային մրցութային գնումների ընթացակարգերով, որոնք սահմանվում են Համաշխարհային Բանկի ուղեցույցերում, այդ թվում 1995թ.-ի հունվարի ՎԶՄԲ փոխառությունների եւ ՄԶԸ-ի վարկերի շրջանակներում մրցույթին գնումներ փաստաթուղթը (վերանայված 1996թ.-ի հունվարին եւ օգոստոսին, 1997թ.-ի սեպտեմբերին եւ 1999թ.-ի հունվարին) եւ բաց կլինի մասնակցելու իրավունք ունեցող բոլոր երկրների մասնակիցների համար ուղեցույցերում սահմանված կարգով:

Հետաքրքրություն արտահայտող հայտատուները կարող են հետագա տեղեկատվություն ստանալ, ինչպես նաեւ Մրցառային փաթեթը ձեռք բերել «ՀԶԾՂԳ» ՊԶ-ից ներքոհիշյալ հասցեով աշխատանքային օրերին ժամը 9:00-18:00:

Մրցառային փաթեթը անգլերեն լեզվով կարելի ձեռք բերել գրավոր դիմում ներկայացնելուց եւ անհատույց 100 ԱՄՆ դոլար վճարում կատարելուց հետո: Վճարման ձեւն է՝ անմիջական դեպոզիտ HSBC Բանկի No. 001-155563-101 հ/հ (Երեւան, Հայաստան) կամ կանխիկ դրամարկղային չեկ:

Փաստաթղթերը փակ կնքված ծրարներով պետք է ուղարկվեն ավիափոստով արտասահմանյան առաքման դեպքում եւ սովորական փոստով կամ առաքող այլ կազմակերպության միջոցով տեղական առաքման դեպքում: Գնային առաջարկները պետք է ներկայացվեն մինչեւ 2003 թ-ի Հունվարի 28-ը տեղական ժամանակով ժամը 17:00: Բոլոր հայտերը պետք է ուղեկցվեն 20 000 ԱՄՆ դոլար կամ համարժեք ազատ փոխանակվող այլ արժույթով կամ համարժեք ՀԴ գումարի չափով Հայտային երաշխիքով:

Ուշացված հայտերը մերժվում են: Գնային առաջարկները կբացվեն հրապարակավ՝ հայտատուների ներկայացուցիչների ներկայությամբ, որոնք ցանկություն կհայտնեն ներկա լինել, 2003 թ-ի հունվարի 28-ը տեղական ժամանակով ժամը 17:00, անմիջապես մրցառի ներկայացման վերջնաժամկետից հետո, հետեւյալ հասցեով

Համայնքային զարգացման ծրագրի իրականացման գրասենյակ Պ.Հ.
պրն. Վ. Ավոյան
62ա Աբովյանի փողոց, Երեւան 375025, Հայաստանի Հանրապետություն
Ֆաքսի համար. (374-1) 56-93-54,
Հեռախոսի համար. (374-1) 56-95-20
էլ. փոստի հասցե. mdpiu@arminco.com

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան
հատուկ դասընթացների բաժին
եւ իրավաբանական ֆակուլտետ

Դասախոսությունների շարք

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի դասախոս, իրավաբան, «Ալեքս Ինթեռնեյշընըլ»-ի տնօրեն

Թովմաս Սամուելյանը

ներկայացնում է դասախոսություն հետեւյալ թեմայով

Սփյուռքը որպես երկրի մրցունակության բարձրացման գործոն՝ ներդրում թե՞ ստառում

Երեքշաբթի, դեկտեմբերի 10-ին, ժամը 18:00-ին

Դասախոսությունը տեղի կունենա Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում (5-րդ հարկ)
Դասախոսությունը կընթանա անգլերենով՝ հայերեն համընթաց թարգմանությամբ

Մուտքն ազատ է

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 51-27-06,
E-mail: extension@aua.am; http://www.aua.am

Բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղը Եվրասիա հիմնադրամի ներկայացուցչության հետ համատեղ հայտարարում է հայերեն-անգլերեն եւ անգլերեն-հայերեն էլեկտրոնային թարգմանչի ստեղծման բաց մրցույթ, որն ուղղված է հայերեն-անգլերեն եւ անգլերեն-հայերեն օնլայն էլեկտրոնային թարգմանչի ծրագրային ապահովման ստեղծմանը եւ տեղադրմանն ինտերնետում:
Ներկայացվող նախագծերը պետք է համապատասխանեն հետեւյալ պահանջներին.

- «Մեքենայացված թարգմանության համակարգը պետք է աշխատի իրական ժամանակի ռեժիմում եւ ազատ հասանելի լինի ինտերնետում HTTP պրոտոկոլով,
- «Թարգմանության գործընթացը պետք է ներառի շարահյուսական եւ ուղղագրական տեքստի վերլուծություն,
- «Համակարգը պետք է ունենա մասնագիտական թեմատիկ բառարաններին միանալու հնարավորություն՝ ստեղծված ինչպես ծրագրի մշակողների, այնպես էլ օգտագործողների կողմից,
- «Համակարգը պետք է ունենա Ֆորմատավորված տեքստերի, այդ թվում MS Word, RTF եւ Web-էջերի տեքստային մաս, անգլերենից հայերեն եւ հակառակը թարգմանության հնարավորություն՝ պահպանելով սկզբնական ֆորմատավորումը,
- «Ֆինանսավորման ավարտից հետո ծրագրի մշակողի ամբողջական նկարագիրը, ներառյալ բոլոր կոմպոնենտների մեքենայացված կոդերը, որոնք պետք է տեղադրված լինեն նույն սերվերի վրա եւ ազատ հասանելի լինեն բոլոր ցանկացող կազմակերպությունների եւ անձանց համար, որոնք ցանկություն ունեն ավելացնել կամ զարգացնել տվյալ նախագիծը:

Դիմումի ձեւի եւ հավելյալ տեղեկությունների համար անհրաժեշտ է դիմել ԲՀԻՕՀՀՄ-ի գրասենյակ եւ/կամ Եվրասիա հիմնադրամի ներկայացուցչություն:

Ծրագրի վերաբերյալ սեմինար կկազմակերպվի ս/թ դեկտեմբերի 12-ին, ժամը 15:00-ին Եվրասիա հիմնադրամի ներկայացուցչության երեւանյան գրասենյակում հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Դեմիրճյան 4, հեռ. 565478, 586059, 586159:

Դիմումի ձեւի (անգլերեն կամ ռուսերեն) մեկ օրինակ անհրաժեշտ է ներկայացնել ինչպես ԲՀԻՕՀՀՄ-ի գրասենյակ, այնպես էլ Եվրասիա հիմնադրամի ներկայացուցչություն ս/թ դեկտեմբերի 27-ին, ժամը 18:00-ին հետեւյալ հասցեներով.

ԲՀԻՕՀՀՄ
ք. Երեւան, Պուշկինի 1, բն. 2
հեռ. 542119, 541719, 543901
e-mail:office@osi.am

Եվրասիա հիմնադրամի երեւանյան գրասենյակ
ք. Երեւան, Դեմիրճյան 4
հեռ. 565478, 586059, 586159
e-mail: program@eurasia.am

529353 անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- **Վաճառվում է** NOKIA 8210 բջջային հեռախոս իգի լարտով: Գինը՝ 250 դոլար: Հեռ: (09)493177:
- **Վաճառվում է** «MOTOROLA T191» նոր բջջային հեռախոս: Գինը՝ 50.000 դրամ: Հեռ: (09) 407 551:
- **Վաճառվում է** NOKIA 3310 (նոր) բջջային հեռախոս: Հեռ: 587168
- **Վաճառվում է** բեռնատայլակ 2500 դրամ, կահույք (Ձոկոնդա), հեռ. 48 13 14:
- **Փոխանակում եմ** փոքր կենտրոնում գտնվող սեփականացրած 80 քմ տարածք սեփական տան հետ, հեռ. 09 423833, Արթուր:
- **Վաճառվում է** խաղանային «Ռեֆեւա» ֆիրմայի էլեկտրական սալցուցիչ, 8 սեկցիայով: Հեռ: 277432:
- **Վաճառում եմ** 3 սենյականոց բնակարան Ավան-Առինջ թաղամասում, 9/7 հարկ, կապիտալ վերանորոգված: Գինը՝ 10.000 դոլար: Հեռ. 625034:
- **Կատարում եմ** թարգմանություններ անգլերենից հայերեն եւ հակառակը, ինչպես նաեւ ռուսերենից անգլերեն եւ հակառակը: Պարապում եմ անգլերեն ցանկացած տարիքի անձանց հետ, հեռ. 26 75 88:
- Պարապում եմ հունարեն եւ անգլերեն շաբաթական 2-3 օր, պարապմունքի տեւողությունը 1,5-2 ժամ: Հեռ. 621834, Քրիստինե:
- Միջազգային ռուսական կազմակերպությունը հրավիրում է աշխատանքի 18-ից բարձր տարիքի անձանց: Հասցեն Սարյան 33, բն. 1, հեռ. 421465, Գագիկ:

Մենք նվիրում ենք Ձեզ 2.5%

Նոր փարվա կապակցությամբ Յունիբանկը անակնկալ է պատրաստում իր հաճախորդների համար: Այժմ դեկտեմբերի 1-ից մինչեվ հունվարի 1-ը Դուք կարող եք շահավետ կերպով ներդնել Ձեր միջոցները 6 ամիս ժամկետով եվ առաջվա փարեկան 9% ամսավճարի կամ 9.5%-ի փոխարեն ժամկետի վերջում ստանալ 11.5% կամ 12% համապատասխանաբար:

Դրամական փոխանցումներ
Ռուսաստանից Հայաստան
Հայաստանից Ռուսաստան,
ինչպես նաեւ Ուկրաինա, Մոլդովա և Վրաստան

«Յունիստրիմը» դրամական փոխանցումների համակարգ է, որը հնարավորություն է տալիս ֆիզիկական անձանց փոխանցել գումարը առանց բանկային հաշվի բացման:

ՀՈՒՍԱԼԻ, ՇՏԱՊ, ԷԺԱՆ

2 ժամվա ընթացքում Ձեր հարազատներն ու մերձավորները կարող են ստանալ դրամական փոխանցումը Հայաստանում, Ռուսաստանում կամ Լեռնային Ղարաբաղում ընդամենը 1 % միջնորդավճարով:
«Յունիբանկն» այսօր ձեզ համար բացել է անմիջական ֆինանսական պատուհան դեպի Ուկրաինա, Վրաստան և Մոլդովա:
Դուք կարող եք ձեր դրամը փոխանցել եւ ստանալ.

«Ուկրսիբբանկի» միջոցով (Ուկրաինա)՝
վճարելով փոխանցման գումարի ընդամենը 2 տոկոսը

«Կովկասիոնի» բանկի միջոցով (Վրաստան)
վճարելով փոխանցման գումարի ընդամենը 2 տոկոսը

«Բիզնես բանկի» միջոցով (Մոլդովա)՝
վճարելով փոխանցման գումարի ընդամենը 1.75 տոկոսը

UTRADERU
www.utrade.ru

Այսօր Հայաստանում լինելով հնարավորություն ունենք Ռուսաստանի ֆինանսական շուկաներում գործարքներ կնքել UTRADE համակարգի միջոցով

Յունիբանկը Յունիաստրում բանկի Ռուսական ֆոնդային կենտրոնի հետ համատեղ 2003թ. հունվարի 15-ից 25-ը հրավիրում է Ձեզ մասնակցելու ռուսական արժեթղթերի շուկայի և Հայաստանում արժեթղթերի առևտրի հեռանկարային իրականացմանը նվիրված սեմինարին: Սեմինարի շրջանակներում կկազմակերպվի մրցույթ, որի հաղթողներին կտրվի հնարավորություն անվճար իրականացնել գործարքներ արժեթղթերի ռուսական շուկայում՝ օգտվելով UTRADE համակարգից:

Դիմումները ընդունվում են մինչեւ դեկտեմբերի 25-ը հետեւյալ հասցեով
Յունիբանկ, Արամի 28,
հեռ. 54 24 30, 54 24 31
e-mail: polikyan@unibank.am

UNIBANK

ՅՈՒՆԻԱՍՏՐՈՒՄ ԲԱՆԿ

Իրական բանկ · Իրական ներդրումներ

Նոր էջ գրական խմբակցությունը հայտարարում է գեղարվեստական արձակի (պատմվածքներ, վիպակ, վեպ, թատերգություն) ընտրված հեղինակությունների հրատարակման հովանավորություն:

- Գրվածքների ծավալը 200 էջի սահմաններում:
- Տպաքանակի կեսը կհանձնվի հեղինակին:
- Կտրվի համապատասխան հոնորար:
- Նյութերը հանձնել մեքենագրված, A4 թղթի վրա:
- Նյութերի հանձնման ժամկետը՝ հուլիս 1, 2003 թ.:
- Նյութերի հանձնման վայրը՝

ՆՓԱԿ- Նորարար փործառական արվեստի կենտրոն
Հասցեն՝ Փավստոս Բուզանդի 1/3,
հեռ.՝ 56.82.25 եւ 56.83.25

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ջինիշյան Հիշատակի Հիմնադրամը հայտարարում է մրցույթ «Գործարար կանայք» փոխառության ծրագրի իրականացման համար: Մրցույթին կարող են մասնակցել գործարար կանանց կողմից հիմնադրված իրավաբանական անձի կարգավիճակով կազմակերպությունները, որոնք գործում են արտադրության, սպասարկման եւ առեւտրի ոլորտներում:

Մրցույթի ընթացքում հաղթող երկու նախագծերը կֆինանսավորվեն փոխառության ծրագրի շրջանակներում:

Մրցույթի պայմաններին ծանոթանալու համար կարող եք դիմել ՋՀՀ գրասենյակ 2002 թ. դեկտեմբերի 11-ից ամեն չորեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերին, ժամը 10:00-13:00, հետեւյալ հասցեով՝

ք.Երեւան, Աբովյան փ. 34, բն 5
հեռ. 54-44-17, 54-44-18

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ 30 հունվարի 2003 թ.

«Արմենտելը» հայտարարում է

ARMENTEL

Հիմք ընդունելով 60 լիցենզիան, ինչպես նաեւ «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ-ի եւ ՀՀ կառավարության միջեւ կնքված 21.01.02 թ. պայմանագրի դրույթները, թվային կայանների բաժանորդների ամսական բաժանորդային վարձերի, տեղական խոսակցությունների, ինտերնետ ցանցից օգտվելու ռոպեավարձերի եւ հաստատագրված վճարների սակագների կիրարկումն ապահովելու, դրանք ՀՀ Կենտրոնական բանկի 31.10.02 թ. սահմանած մեկ դոլարը 582.74 դրամ փոխարժեքին համապատասխանեցնելու նպատակով:
2003 թ. հունվարի 1-ից գործողության մեջ են դրվում թվային կայանների բաժանորդների ամսական բաժանորդային վարձերի, տեղական խոսակցությունների, ինտերնետ ցանցից օգտվելու ռոպեավարձերի եւ հաստատագրված վճարների հետեւյալ սակագները

Ծառայությունների տեսակները	Սակագինն առանց ԱԱՀ, դրամ	ԱԱՀ, դրամ	Սակագինը, ԱԱՀ-ով, դրամ
Հիմնական հեռախոսների բաժանորդային վարձ			
Բնակչություն	750	150	900
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	2700	540	3240
Տեղական խոսակցությունների ռոպեավճարներ			
Տրամադրվող անվճար ռոպեների չափաքանակը (անկախ բաժանորդների կարգավիճակից)	360 ռոպե ամսական, յուրաքանչյուր հեռախոսագծի համար		
1 ռոպե տեղական խոսակցությունների վարձ՝ սկսած 361-րդ ռոպեից			
Բնակչություն	3.45	0.69	4.14
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	3.45	0.69	4.14
Ինտերնետ ցանցից օգտվելու ռոպեավարձ (1 ռոպեի համար)			
Բնակչություն	0.86	0.17	1.03
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	0.86	0.17	1.03
Հաստատագրված վճարներ			
Տեղական խոսակցությունների ռոպեավճարների եւ բաժանորդային վարձի հաստատագրված վճարներ (անսահմանափակ տեղական խոսակցություններից եւ ինտերնետ ցանցից օգտվելու հնարավորությամբ)			
Բնակչություն	3109	621	3730
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	5442	1088	6530

Ծանոթություն՝
- Տեղական խոսակցությունների եւ բաժանորդային վարձի հաստատագրված վճարման սկզբունքից օգտվելու դեպքում բաժանորդը պետք է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվան նախորդող ամսվա մինչեւ վերջին օրը ներառյալ «Արմենտել» ՀՁ սպասարկման տեղամասերում կատարի վճարումներ՝ համաձայն սահմանված սակագների:
- Հաստատագրված վճարումները ենթակա են ընդունման միայն այն բաժանորդներից, ովքեր վճարման պահին չունեն մատուցված հեռախոսակապի ծառայությունների ժամկետանց պարտքեր:

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ԿՐԿՆԱՄՐՑՈՒՅԹ ԵՎ ԿՐԿՆԱՃՈՒՐԴ

Մրցույթով վարձակալության, գնման նախապատվության իրավունքով տրամադրվող հողամասեր

N	Հողամասի հասցեն (գտնվելու վայրը)	Ծածկագիր Մակերեսը ՀՄ	Նպատակը	Տարեկան վարձավճարի չափը՝ հազ. դրամ	Վարձակալության, գնման նախապատվության իրավունքի մեկնարկային գնի չափը՝ ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ
1	ԱՋԱՓՆՅԱԿ Ֆուչիկի փող. 1-ին նրբ. հարող տարածք	Ա 02-178 600.0	հասարակական բաղնիքի շինարարության համար	155.0	1200.0
2	Մարգարյան փող. հարող տարածք	Ա 02-176 62.2	առեւտրի սրահի շինարարության համար	27.4	186.6
3	[illegible] «ՀՀ սերմնային [illegible] ծառայության» տարածքի մերձակայքում	Ա 02-67 4900.0	ավտոկայանատեղի եւ ավտոտեխսպասարկման համալիրի շինարարության համար	2218.0	4900.0
4	ՇԵՆԳԱՎԻԹ «Կամար» համալիրին հարող [illegible] հատվածում	Ա 02-62 Ա 02-95 (800x3)x2	բնակելի եւ հասարակական կառուցապատման համար	237.84	800ից-17200ից
5	ԷՐԵԲՈՒՆԻ Ակնաձորի փող. հարող տարածք	Ա 02-31 84.0	առեւտրի սրահի շինարարության համար	22.0	168
6	ԱՋԱՓՆՅԱԿ Մարգարյան փող. հարող տարածք	Ա 02-175 80.0	առեւտրի սրահի շինարարության համար	35.0	240
7	Շիրազի փող. [illegible] մասում	Ա 02-42 15.000	Արտադրամասի շինարարության համար	11060.0	45.000
8	Մարգարյան փողոցին հարող տարածք	Ա 02-55 525	Մանկական խաղահրապարակ եւ սրճարան կազմակերպելու համար	233.0	1575.0

Աճուրդով օտարման տրամադրվող հողամասերի ցանկ

N	Հողամասի հասցեն (գտնվելու վայրը)	Ծածկագիրը Մակերեսը՝ ՀՄ	Նպատակը	Մեկնարկային գինը հազ. դրամ
9	ՇԵՆԳԱՎԻԹ Արագածի փող. հարող տարածք	Ա 02/88 800	անհատական բնակելի տների շինարարության համար	690.0
10	ՇԵՆԳԱՎԻԹ «Արարփի» կայարանին հարող տարածք	Ա 02-94 1200.0 ից	անհատական բնակելի տան շինարարության համար	2378.0
11	ԱՋԱՓՆՅԱԿ Ֆուչիկի փող. հարող տարածքում	Ա 02-14-02-19 4x1000	անհատական բնակելի տների շինարարության համար	1000 ից-862.0

Մասնակցելու իրավունք ունեն՝
ՀՀ քաղաքացիները ու իրավաբանական անձինք եւ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված հողի սեփականության իրավունքի սուբյեկտներ եւ հողօգտագործողներ:
Մրցույթի եւ աճուրդի պայմանների մանրամասներին ծանոթանալու ու հայտ ներկայացնելու համար դիմել Երեւանի քաղաքապետարանի ֆինանսատնտեսագիտական վարչություն սենյակ 309, հեռ. 54-18-62:
Մրցույթը եւ աճուրդը կայանալու են 2003 թ. հունվարի 17-ին, ժամը 16-ին, Երեւանի քաղաքապետարանում:
Հայտերի ընդունումը դադարեցվում է նշված ժամկետից երեք աշխատանքային օր առաջ:

ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Տպաքանակը՝ 3000. Ստորագրված է տպագրության՝ 6. 12. 2002. Գինը՝ 100 դրամ